

Stockholms stads byggnadsnämnd.

Byggnadsnämnden.

Stadshuset, 3 tr., K.; t. »stadshuset»; sessionstid: varje onsdag kl. 10.

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

Närmaste inseendet över stadens bebyggande utövas från år 1875 av *Stockholms stads byggnadsnämnd*.

Enligt k. byggnadsstadgan den 20 november 1931 (gällande för riket i dess helhet), som trädde i kraft den 1 januari 1932, har byggnadsnämnden bl. a. till uppgift att övervaka efterlevnaden av stadsplanelagen, byggnadsstadgan, stadens byggnadsordning och övriga i staden gällande författningar angående stadens byggnadsväsen samt fullgöra vad enligt berörda författningar ankommer på nämnden.

Byggnadsnämnden skall enligt byggnadsstadgan bestå av fem ledamöter jämte fem suppleanter, av vilka magistraten utser en ledamot och en suppleant och stadsfullmäktige de övriga. Valet sker för en tid av fyra år. Stadsfullmäktiges senaste val, för perioden 1943—1946, skedde den 18 december 1942. Nämnden väljer inom sig ordförande och vice ordförande för ett år i sänder.

Alltsedan år 1875, då byggnadsnämnden började sin verksamhet, utgå (jämlikt stadsfullmäktiges beslut den 1 december 1874) arvoden till nämndens ledamöter. Å nämnda arvoden utgå icke rörliga tillägg.

Det åligger byggnadsnämnden bl. a. att med uppmärksamhet följa byggnadsverksamheten och den allmänna utvecklingen i staden och dess omgivning och att, då anledning därtill förekommer, på grund av framställning från markägare eller eljest, till prövning upptaga fråga om antagande eller ändring av stadsplan, stomplan eller utomplansbestämmelser eller ändring i byggnadsordningen. (Rörande stadsplanenämndens verksamhet se sid. 186.) Byggnadsnämnden skall söka främja en för staden gagnelig utveckling av dess bebyggelse och för detta ändamål hos vederbörande myndigheter väcka de förslag och göra de framställningar, som kunna vara påkallade. Till nämndens handläggning höra bl. a. frågor rörande tomtindelning och skyltar. På nämnden ankommer vidare att lämna tillstånd såväl till ny- och ombyggnader som till varje ändring av byggnaders konstruktion och lokalers anordning, till stängsel, rivning av byggnad m. m. (För vissa allmänna, kro-

nan tillhöriga byggnader erfordras icke byggnadslov, men byggnadsnämnden äger rätt att avgiva utlåtande även beträffande sådan byggnad.) Nämnden äger att genom föreläggande av vite göra sig hörsammad.

Byggnadsnämnden skall låta upprätta karta över staden, upptagande de särskilda tomterna och stadsägorna med därå befintliga byggnader. Å kartan skall varje nybyggnad, som ej är att anse såsom tillfällig, till sina gränser utmärkas så snart ske kan efter byggnadens uppförande. När byggnad rivits eller nedbrunnit, skall kartan i enlighet därmed ändras.

Nämnden har till sitt biträde en stadsarkitekt, en stadsingenjör och en sekreterare samt i övrigt åtskilliga tjänstemän (se nedan). Stadsarkitekten skall vara tillstådes vid nämndens sammanträden med rättighet att deltaga i överläggningarna men ej i besluten och att, där han det begär, få sin mening antecknad till protokollet. Detsamma gäller i vissa fall om stadsingenjören m. fl. tjänstemän hos nämnden, varjämte förste stadsläkaren och brandchefen likaledes äga att med reservationsrätt deltaga i överläggningarna.

Till biträde vid behandlingen av ärenden rörande hissar äger nämnden anlita av överståthållarämbetet förordnade hissbesiktningsmän (se sid. 33).

Den allmänna uppsikten över stadsplane- och byggnadsväsendet i rikets städer m. fl. områden tillkommer byggnadsstyrelsen, som äger att meddela erforderliga föreskrifter, formulär, råd och anvisningar.

Stadsfullmäktige beslöt den 2 december 1940 ingå till k. m:t med framställning om fastställelse av ändrade föreskrifter rörande sammansättning av byggnadsnämnden, innebärande bl. a. att stadsplanenämnden skulle uppgå i byggnadsnämnden, vilken skulle fördelas på två avdelningar, en för stadsplaneärenden och en för byggnadsärenden. K. m:t har ännu ej (maj 1943) fattat beslut i anledning av denna framställning. (Jfr Utl. 1940: nr 375.)

Författningar m. m. K. byggnadsstadga 20 nov. 1931, med ändr. 30 dec. 1932, 29 maj 1936, 13 maj och 4 juni 1937 samt 1 mars 1940 (Kfh 1941: sid. 715). Byggnadsordningen för Stockholms stad 14 nov. 1934, med ändr. 18 aug. 1937 (Kfh 1941: sid. 744) och 7 maj 1942. Lag 12 maj 1917 om fastighetsbildning i stad, med ändr. Stadsplanelag 29 maj 1931, med ändr. 5 och 18 april 1935, 29 maj 1936, 17 mars och 5 maj 1939 samt 20 juni 1941. K. brev 17 april 1942 om rätt

för byggnadsnämnden att medgiva visst undantag från stadsplan. Instruktion för hos byggnadsnämnden anställda byggnadsinspektörer, antagen av nämnden 19 jan. 1910. ÖÅ:s kung. 18 aug. 1937 ang. skyltar m. m. (i dess ändrade lydelse av § 14 mom. 2 och 3 i de särsk. ordningsföreskrifterna för Stockholm). K. förordn. 3 juni 1932 med vissa bestämmelser ang. biografer och filmföreläsning, med ändr. Taxa å avgifter för hos byggnadsnämnden begärda byggnadslov, besiktningar m. m., fastställd av ÖÅ 30 nov. 1935. Taxa å avgifter för erhållande av hos byggnadsnämnden rekviderade kopior av ritningar, fastställd av k. mit 21 maj 1920. Taxa för konsulentverksamhet beträffande gårdars anordnande och planterande, fastställd av ÖÅ 29 okt. 1919.

Stat år 1943. Utgifter: driftbudgeten 2,025,822 kr.; inkomster: driftbudgeten 435,000 kr.

Byggnadsnämndens ledamöter.

Ordförande (arvode 3,600 kr.).

Hernlund, C. A. V., överdirektör (som led. utsedd av stadsfullm.).

Vice ordförande (arvode 2,500 kr.).

Magnuson, P. K., förgyllare (som led. utsedd av stadsfullm.).

Övriga ledamöter (arvode 2,500 kr.).

Adamsson, H., ingenjör, ombudsman, stadsfullm. (utsedd av stadsfullm.).

Edman, P. V., rådman (utsedd av magistraten).

Simonson, S. A., ombudsman, stadsfullm. (utsedd av stadsfullm.).

Suppleanter.

Ahlén, Anders E., civilingenjör, stadsfullm:s 1:e vice ordf. (utsedd av stadsfullm.).

Gestblom, J. A., rådman (utsedd av magistraten).

Johannesson, E. G. V., försäljare, stadsfullm. (utsedd av stadsfullm.).

Ström, O. F., skriftställare (utsedd av stadsfullm.).

Österberg, S. E., kommerseråd (utsedd av stadsfullm.).

Sekreterare (23).

Hellsten, E. H.; mottagningstid: 10—12 (utom onsdagar).

Delegerade för inspektion av stadsingenjörskontoret.

Hernlund, C. A. V.; Adamsson, H.

Revisorer.

Gemensamma för fastighetsnämnden m. fl. (se sid. 159).

Byggnadsnämndens namnberedning.

Byggnadsnämnden beslöt år 1920 uppdraga åt en särskild beredning att uppgöra och till nämnden avgiva förslag till namn å nya gator, allmänna platser och kvarter. Förutom de av byggnadsnämnden utsedda ledamöterna ingår i namnberedningen även en representant för skönhetsrådet.

Ledamöter.

Ahlund, N. G., professor; Boëthius, S. B., stadsarkivarie; Långström, C. R., fastighetsregisterföreståndare; Magnuson, P. K., förgyllare, ordf.; Rosenbaum, L., stadsingenjör; Siwertz, P. S., författare; Wessén, E. G. A., professor; Wetterling, G. M. W., stadsarkitekt; Selling, C. G. A., stadsantikvarie (utsedd av skönhetsrådet).

Sekreterare (1,130 kr.).

Schück, A. H., docent.

Registrator.

Rasmusson, F. R. F., registrator vid fastighetsregisterkontoret.

Byggnadsnämndens expedition.

Stadshuset, 3 tr., K.; t. >stadshuset>; expeditionstid: 9,30—15 (lördagar och dag före helgdag 9,30—13,30).

Expeditionens chef är sekreteraren, vilken bl. a. åligger att föra protokoll vid nämndens sammanträden, att uppsätta beslutade skrivelser, att avgiva utlåten samt att införa nämnden föredragna ärenden angående tjänstespörsmål m. m.

Stat år 1943. Utgifter: driftbudgeten 95,450 kr.

Sekreterare (23).

Hellsten, E. H. (se ovan).

En amanuens (900 kr.).

Ett första kontorsbiträde (7), ett e. o. första kontorsbiträde (VII), ett kontorsbiträde (5).

Förste expeditionsvakt (8).

Kelén, N. J. V.

En expeditionsvakt (6).

Stadsarkitektkontoret.

Stadshuset, 3 tr., K.; t. >stadshuset>; expeditionstid: 9,30—15 (lördagar och dag före helgdag 9,30—13,30).

Stadsarkitektkontorets chef är stadsarkitekten, vilken bl. a. har att jämte vice stadsarkitekten, byråarkitekten, övriga arkitekter samt överingenjören bereda och införa nämnden föredragna till nämndens verksamhetsområde hörande ärenden. Stadsarkitekten åligger i huvudsak

BN

att avgiva yttranden över till nämnden från andra myndigheter remitterade ärenden, att granska förslag till stadsplan, att framlägga förslag till erforderliga ändringar av byggnadsförfattningarna samt att handlägga inkomna ansökningar om tillstånd att verkställa nybyggnad m. m. Vice stadsarkitekten handlägger dylika ansökningar rörande ändringsarbeten inom fastigheter å norra och östra stadsdelarna samt byråarkitekten och arkitekterna motsvarande ärenden beträffande övriga delar av staden ävensom nybyggnadsärenden i förorterna samt ärenden rörande skyltar. Nämndens överingenjör handhar med biträde av byråingenjören och byggnadsinspektörerna den tekniska kontrollen av byggnadsföretagen genom konstruktionsgranskning och förrättande av besiktningar, som avse utronande av byggnaders eller byggnadskonstruktioners säkerhet, verkställer utredning av byggnadstekniska spörsmål m. m. Byggnadsinspektörerna utöva den löpande kontrollen å byggnadsplatserna. Dessutom är hos byggnadsnämnden anställd en planteringsinspektör med uppgift att biträda nämnden vid frågor rörande förgårdars och innergårdars anordnande och plantering samt å nämndens vägnar öva tillsyn över deras skötsel.

Å stadsarkitektkontoret ombesörjes inkomna handlingars registrering. Avgifter för byggnadslov, protokollslösen m. m. uträknas och uppbäras, varjämte å kontoret verkställas de förberedande utredningar, som erfordras i samband med byggnadslovs meddelande.

Stat år 1943. Utgifter: driftbudgeten 356,660 kr.; inkomster: driftbudgeten 160,000 kr.

Stadsarkitekt (D).

Wetterling, G. M. W. (förordn. t. o. m. ³¹/12 1945); t. »stadshuset»; mottagningstid: 14—16 (utom lördagar).

Vice stadsarkitekt (25).

Vakant.

Byråarkitekt (22).

Norborg, J.; mottagningstid: 13—15 (utom torsdagar), lördagar 13—14.

Överingenjör (26).

Chatillon-Winbergh, G.; mottagningstid: 13—15 (utom fredagar), lördagar 13—14.

E. o. byråingenjör (XXII).

Hast, N. B.

Arkitekt (20).

Danielsson, P. E.

E. o. biträdande arkitekt (XVIII).

Leffler, E.; mottagningstid: 10—12.

Dessutom *extra arkitekter* (utan fasta arvoden).

Förste kontorsskrivare (11).

Björk, Anna M. E.

Kontorsskrivare (9).

Engström, Ida M.

Ett *första kontorsbiträde* (7), ett *e. o. första kontorsbiträde* (VII), ett *e. o. skrivbiträde* (IV), ett *extra biträde* (2,760 kr.).

Byggnadsinspektörer (20).

Sundström, K. V. (Brännkyrka, Enskede samt stadsdelarna Norra och Södra Hammarby); Dahlberg, G. A. (Södermalm och Staden Mellan Broarna); Arfwidsson, G. N. (Bromma utom Lilla och Stora Essingen), tjl., *tf.* Kumlien, C. G. V.; Lindqvist, H. Hj. (Östermalm, Djurgården, Ladugårdsgärdet, Hjorthagen och Brunnsviken).

E. o. byggnadsinspektörer (XX).

Kumlien, C. G. V. (Bromma) (se ovan); Ström-dahl, I. F., tjl. (se sid. 200), *tf.* Grange, A. D. (Kungsholmen samt Lilla och Stora Essingen).

Extra byggnadsinspektör (6,000 kr.).

Norman, C. P. (bitr. å Normalm, Östermalm och Ladugårdsgärdet).

Planteringsinspektör (2,100 kr.)

(dessutom särskild ersättning enligt taxa).

Hermelin, S. A., frih.; mottagningstid: måndagar 13—14.

Första ritbiträde (å arkivet) (9).

Pettersson, Anna E.

Ett *ritbiträde* (7), ett *e. o. ritbiträde* (VII), en *expeditionsvakt* (6).

Stadsingenjörskontoret.

Stadshuset, 3 tr., K.; t. »stadshuset»; expeditionstid: 9,30—15 (lördagar och dag före helgdag 9,30—13,30).

Stadsingenjörskontoret åligger att i enlighet med fastställd instruktion och gällande författningar rörande städernas fastighetsbildning, mättningsväsende och bebyggande verkställa mättnings- och avstyckningsförfattningar samt utarbeta förslag till tomtindelningar, utfärda karta för nybyggnad, verkställa utstakning och kontrollutstakning av nybyggnader i såväl höjd- som planläge, gatustakningar samt utföra de arbeten

i övrigt, som ankomma på mättningsman i stad. Vidare åligger det kontoret att omhändervä stadens kartverk, därvid kontoret skall utföra de arbeten, som ligga till grund för upprättande av bladindelade kartverk och kartor för fastighetsbildning, stadsplaner, redovisning av olika slags ledningar samt sådan karta som avses i 6 § byggnadsstadgan, att vidmakthålla, komplettera och i erforderlig utsträckning utvidga de över staden upprättade triangul-, polygon- och avvägningsnät, vilka utgöra stomme för all detaljmätning, att tillhandagå stadens myndigheter med upplysningar, utfärdande av kartkopior m. m. dylikt, att avgiva infortrade yttranden angående stadsplane-, tomtindelings- och byggnadsärenden samt att till överståthållarämbetet avgiva yttranden i till kontoret hänskjutna frågor angående adressnummer.

Alla mätningar, vare sig de utföras för fastighetsbildningen eller för kartverket, äro numera anslutna till stadens triangelnät, vilket upprättades under åren 1907—1911 av den för detta ändamål inrättade dåvarande triangelmättningsnämnden.

Kontorets ordinarie ingenjörer skola hava, stadsingenjören, den i § 4 punkt 2 byggnadsordningen och övriga ordinarie ingenjörer den i § 3 kontorets instruktion stadgade kompetensen.

Stadsområdet har med avseende å fastighetsbildningen uppdelats i särskilda mättningsdistrikt, vart och ett med en mättningsman såsom föreståndare och med åliggande för honom att företrädesvis inom distrikten verkställa förekommande fastighetsbildningsförrättningar och därmed sammanhörande arbeten.

För kartverksarbetena är å kontoret inrättad en särskild avdelning, vilken förestås av byråingenjören.

Författningar. Instruktion för stadsingenjörskontoret, fastställd av ÖA 3 dec. 1925 (Kf 1925: nr 108). Lag 12 maj 1917 om fastighetsbildning i stad, med ändr. Stadsplanelag 29 maj 1931, med ändr. K. byggnadsstadga 20 nov. 1931, med ändr. Byggnadsordningen för Stockholms stad 14 nov. 1934, med ändr. K. förordn. 17 dec. 1920 ang. sättet för utförande av vissa mättningsarbeten m. m. (mättningsförrordning, med ändr. K. kung. 26 juni 1936 med vissa föreskrifter om mättningsväsendet och fastighetsregisterväsendet i rikets städer, med ändr. Taxa för stadsingenjörskontoret i Stockholm, fastställd av k. m:t 13 dec. 1935. Taxa för tadsingenjörskontoret i Stockholm å arvode för örrättning och åtgärd rörande byggnads höjd-åge, fastställd av ÖA 28 nov. 1935, med ändr.

Stat år 1943. Utgifter: driftbudgeten 904,440 kr.; inkomster: driftbudgeten 256,000 kr.

Stadsingenjör (C).

Rosenbaum, L. (förordn. t. o. m. $\frac{30}{100}$ 1947); mottagningstid: 10—12.

Vice stadsingenjör (24).

Hanzon, N.

Byråingenjör (22).

Söderborg, B. E.

Föreståndare för mättningsdistrikt (22).

Carlquist, A. T. (1:a distr.); Bergström, S. H. E. (2:a distr.); Nilsson, E. J. I. (M.) (3:e distr.).

Ingenjörer (20).

Holmberg, S. H.; Björkman, C. E. E.

Biträdande ingenjör och arkivarie (18).

Ekeley, A. T.

E. o. ingenjörer (XX).

Jacobson, B. R. E.; Pontin, H.; Stangenberg, G. M. J. J.

E. o. biträdande ingenjörer (XVIII).

Hammarsten, T.; Ahnskog, K. F. N.

E. o. underingenjörer (XVII).

Holm, E. F.; en vakant.

E. o. tekniskt biträde (XV).

Strömberg, S. E.

Extra tjänsteman (5,760 kr.).

Rustan, A. L.

Förste kontorsskrivare (11).

Casparsson, f. Berglund, Inga S.; Heggby, f. Johansson, Greta S.

Sex mättningsförmän (10), två e. o. mättningsförmän (därav en vakant) (X), två kontorsskrivare (9), ett första ritbiträde (9), en kontorist (8), ett första kontorsbiträde (7), sju ton ritbiträden (7) (därav en vakant), tio e. o. ritbiträden (VII), en expeditiionsvakt (6), en e. o. expeditiionsvakt (VI), ett e. o. kontorsbiträde (V); dessutom extra kontors- och ritbiträden, en extra expeditiionsvakt, tretton mättningsbiträden (8), sex e. o. mättningsbiträden (VIII) (därav två vakanta) samt extra mättningsbiträden.

Stockholms stads stadsplanenämnd.

Stadsplanenämnden.

*Stadshuset, 4 tr., K.; t. »stadshuset».
Nämnden sammanträder i regel andra
och fjärde onsdagen i varje månad
kl. 15.30.*

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

Stadsfullmäktige beslöt den 6 december 1920 att fr. o. m. år 1921 ersätta den förutvarande stadsplanekommisionen med *Stockholms stads stadsplanenämnd*.

Stadsplanenämnden har till uppgift att, efter uppdrag av byggnadsnämnden eller då sådant eljest med hänsyn till byggnadsverksamhetens utveckling och bostadsbehovet visar sig erforderligt, uppgöra förslag till nya eller ändrade stadsplaner och planer för trafikleder jämväl utom stadsplan ävensom att i övrigt handlägga de frågor rörande stadens stadsplane- och trafikväsen, som av stadskollegiet till nämnden hänskjutas.

Rörande generalplan för Stockholm se nedan.

Nämnden består av, förutom ordförande, som tillsättes av stadskollegiet bland borgarråden, åtta andra ledamöter, vilka jämte åtta suppleanter för nämndens ledamöter väljas av stadsfullmäktige för två år i sänder. Nämnden utser årligen inom sig en vice ordförande. Vid nämndens sammanträden äga stadsplanedirektören, stadsarkitekten, fastighetsdirektören, gatudirektören och stadsingenjören närvara och deltaga i överläggningarna med rätt att framställa förslag och få sina meningar antecknade till protokollet. Enahanda befogenhet tillkommer, var för sitt förvaltningsområde, cheferna för de avdelningar av stadens fastighetskontor, å vilka handläggas ärenden rörande stadsplanens genomförande samt ärenden rörande exploatering av stadens ytterområden.

Nämnden äger fördela göromålen mellan sina ledamöter på sätt lämpligast synes, ävensom uppdraga åt en eller flera av sina ledamöter eller åt stadsplanedirektören att handhava särskilda förvaltningsärenden. Beslut, som på grund av

sådant uppdrag fattas, skall anmälas vid nämndens nästa sammanträde. I enlighet med dessa bestämmelser har stadsplanenämnden tillsatt särskilda tjänstedelegerade (se nedan).

Stadsfullmäktige beslöt den 2 december 1940 ingå till k. m:t med framställning om fastställelse av ändrade föreskrifter rörande sammansättning av Stockholms stads byggnadsnämnd, innebärande bl. a. att stadsplanenämnden skulle uppgå i byggnadsnämnden, vilken skulle fördelas på två avdelningar, en för stadsplaneärenden och en för byggnadsärenden. K. m:t har ännu ej (maj 1943) fattat beslut i anledning av denna framställning. (Jfr Utl. 1940: nr 375.)

Författningar m. m. Instruktion för Stockholms stads stadsplanenämnd, fastställd av k. m:t 31 dec. 1920, med ändr. 22 maj 1925 och 1 aug. 1930 (Kf 1920: nr 202; 1925: nr 16; 1930: nr 60). Stadsplanelag 29 maj 1931, med ändr. K. byggnadsstadga 20 nov. 1931, med ändr. Lag 12 maj 1917 om fastighetsbildning i stad, med ändr.

Stat år 1943. Utgifter: driftbudgeten 669,272 kr.; inkomster: driftbudgeten 19,000 kr.

Stadsplanenämndens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Larsson, Yngve G. R., borgarråd, stadsfullm.; t. »stadshuset»; träffas i stadshuset alla vardagar 11—12.

Vice ordförande.

*Kilbom, K., redaktör.

Övriga ledamöter.

Adamsson, H., ingenjör, ombudsman, stadsfullm.

Ahlberg, C. A. H., arkitekt.

*Andersson, Paul, överlärare.

*Bengtsson, O. F., ombudsman.

*Lindqvist, G. R., redaktör.

Sönberg, E. Hj. H., renhållningsarbetare.

Wallenberg, G. O., byråingenjör.

Suppleanter.¹⁾

- Ekholm**, O. G. A., manufakturhandlare, stadsfullm.
***Hjertén**, H. I., civilingenjör.
Lindberg, B. R., grosshandlare.
Lindström, M. S., ingenjör, stadsfullm.
Olsson, I. S., förbundssekreterare.
***Sjodin-Ljungdal**, I. G. (Gun), fru, arkitekt.
***Stadig**, A. G., värmeledningsskötare, stadsfullm.
***Svensson**, G. A., byggmästare.

Sekreterare (3,420 kr.).

Löfquist, T. H. F. (se sid. 90).

Stadsplanenämndens tjänstedelegerade.

(För förberedande behandling av ärenden angående tjänsteställsättningar m. m.)

Larsson, Yngve G. R., ordf.; **Adamsson**, H.; **Kilbom**, K.; **Lindqvist**, G. R.

Revisorer.

Gemensamma för fastighetsnämnden m. fl. (se sid. 159).

Stadsplanekontoret.

Stadshuset, 4 tr., K.; t. »stadshuset».

Stadsplanekontoret är stadsplanenämndens verkställande organ. Kontorets chef är en av nämnden utsedd stadsplanedirektör.

Stadsplanedirektör (D)

(dessutom personligt lönetillägg 3,000 kr.).

Lillenberg, A. (förordn. t. o. m. ²¹/10 1944); mottagningstid efter överenskommelse.

Direktörsberedningen.

Mottagningstid: 10—12.

E. o. direktörsassistent (XXVI).

Ryberg, C. T.

¹⁾ Ordföranden skall vid förfall i första hand ersättas av hr Lindberg, ledamöterna hr Kilbom, Adamsson, Sönberg, Andersson och Bengtsson, skola vid förfall i första hand ersättas av suppleanterna hr Lindström, Olsson, Hjertén, fru Sjodin-Ljungdal och hr Stadig i nu nämnd ordning, ledamöterna hr Wallenberg, Ahlberg och Lindqvist ersättas vid förfall i första hand av suppleanterna hr Ekholm och Svensson i nu nämnd ordning.

Förste byråarkitekt (24).

Holmberg, O. F. W.

Expeditionen och arkivet.

Expeditionstid: 10—14,30 (lördagar och dag före helgdag 10—14).

Förste kontorsskrivare (11).

Wall, G. D. M.; en vakant.

Ett första kontorsbiträde (7), två e. o. första kontorsbiträden (VII), ett e. o. kontorsbiträde (V), en e. o. expeditiionsvakt (VI), en extra expeditiionsvakt (2,340 kr.).

Utredningsavdelningen.

Mottagningstid: 10—12.

Stadsplanearkitekt (25).

Bergentz, T. G.

E. o. byråarkitekter (XXII).

Stål, A. I.; **Grafström**, N. H. E.

Extra arkitekt (8,160 kr.).

Langendal, A. V.

Förste byråingenjör (24).

Lundborg, G. O. F.

Förste ingenjör (14,388 kr.).

Virgin, C. Å. A.

Byråingenjör (22).

Nordgård, K.

E. o. byråingenjör (XXII).

Lindgren, T. O. I.; Vasagatan 4, C.; t. »stadens trädgårdstäder».

Ingenjörer (20).

Carlstedt, R. B.; **Brundin**, F.; **Brolin**, S. J. F.

E. o. ingenjör (XX).

Larsson, E. O.

E. o. ingenjörer (XVIII).

Åkerman, A. J.; **Edgren**, A. F.

E. o. ingenjör (XVII).

Sjöholm, A. J. T.

SpN

Extra ingenjör (5,160 kr.).
Elghufvud, E. G.

Tekniskt biträde (15).

Vakant.

E. o. tekniskt biträde (XV).

Andrén, E.

En *e. o. mättningsförman* (X), tre *e. o. mättningsbiträden* (VIII), två *extra mättningsbiträden* (3,300—3,060 kr.) samt *mättningsarbetare* (till växlande antal).

Ritnings- och modelleringsavdelningen.

E. o. ingenjör (XVII)

(dessutom personligt lönetillägg 1,416 kr.).

Lagerheim, K. A. L., föreståndare.

E. o. ritare (XIV).

Björk, A. N.; Lundborg, K. H. E.

Första ritbiträde (9).

Pravitz, J. M. E. (Maja).

Två *ritbiträden* (7), en *modellör* (7), åtta *e. o. ritbiträden* (VII), två *e. o. modellörer* (VII), ett *extra ritbiträde* (2,760 kr.).

Generalplan för Stockholm.

Stadsplanenämnden beslöt den 6 februari 1923 uppdraga åt stadsplanekontoret att utarbeta en generalplan för Stockholm, innefattande ett detaljerat program för stadsplanens framtida utveckling i såväl tekniskt som socialt och ekonomiskt avseende. Generalplanen är avsedd att omfatta hela det område inom och utom nuvarande stadsgräns, där bosättning med möjlighet till goda trafikförbindelser med stadens centrum kan tänkas uppstå inom överskådlig framtid (i första hand beräknat till ungefär en cirkel med 15 km radie). Arbetet innefattar dels en inventering av de nuvarande förhållanden, som beröra byggnadsgrundens och terrängens varierande beskaffenhet, kulturella minnesmärken, värdefullare vegetation o. d. samt äganderättsförhållanden, markdispositioner m. m., ävensom sammanställande av erforderligt kartmaterial, dels uppgörande av en dispositionsplan över terrängen för dess användning till skilda ändamål, såsom bostäder, industri, offentliga anläggningar, parker, idrotts- och lekfält m. m., dels slutligen en utredning av lämpliga system för trafikleder av olika slag med hänsyn till lokala bebyggelsecentra, hamn- och industriområden, reservationer för offentliga institutioner, parker o. s. v.

Inom stadsplanekontoret har även utförts den del av arbetet med upprättande av en regionplan för Stockholm med omnejd, som haft avseende å Stockholms stads område.

Stockholms stads luftskyddsnämnd.

Luftskyddsnämnden.

*Adress och mottagningstid: se nedan
under sekreteraren.*

Enligt luftskyddslagen den 11 juni 1937 avses med luftskydd åtgärder av icke militär natur, vilka åsyfta att försvåra anfall från luften eller begränsa verkningarna av sådant anfall. Tillsyn å luftskyddet inom riket utövas av en luftskyddsinspektion. Inom varje län handhar länsstyrelsen (för Stockholm ÖA) ledningen av luftskyddet. Riket indelas i luftskyddsområden. Varje stad utgör i regel ett sådant område, och den omedelbara ledningen av luftskyddet utövas där av vederbörande polischef i egenskap av luftskyddschef. Länsstyrelsen (ÖA) äger dock för särskilt fall till luftskyddschef utse annan person; den bör jämväl utse ställföreträdare för luftskyddschef.

Kommun äger tillsätta en luftskyddsnämnd för att följa luftskyddets planläggning och därvid företräda kommunens intresse. Luftskyddsnämnd utses av stadsfullmäktige och skall bestå av tre eller fem med den kommunala förvaltningen förtrogna personer jämte suppleanter för dem till lika antal. Vid valet skall bestämmas, i vilken ordning suppleanterna skola inkallas. Med avseende å valbarhet, rätt till avsägelse, tjänstgöringstid, fyllnadsval, val av ordförande och vice ordförande, beslutsfattande samt protokoll gäller i fråga om luftskyddsnämnd i tillämpliga delar vad som finnes stadgat om byggnadsnämnd (se K. byggnadsstadgan 20 nov. 1931 9, 10 och 11 §§). Sålunda skola bl. a. ledamöter och suppleanter utses för en tid av fyra år; ordförande och vice ordförande utser nämnden årligen inom sig.

Länsstyrelsen äger kalla luftskyddsnämnd att sammanträda med länsstyrelsen eller dess representant. Jämväl luftskyddschef må kalla nämnden till sammanträde. Kallelse sker genom ordföranden.

Vederbörande kommun är skyldig att lämna erforderligt biträde vid planläggningen av luftskyddet inom kommunen. Detsamma gäller ägare eller innehavare av anläggning, inrättning, fastighet eller annan egendom, som beröres av luftskyddets planläggning. Kostnaderna för luftskyddsåtgärderna torde i huvudsak komma att bestridas av staten; dock torde vissa kostnader

med hänsyn till deras nära samband med kommunal förvaltningsverksamhet och enskildas intressen komma att åvila kommuner och enskilda.

Genom en den 23 februari 1940 företagen ändring i luftskyddslagen må k. m:t, om det för viss ort befinnes erforderligt att offentliga skyddsrum anordnas, ålägga vederbörande kommun att anordna dylika skyddsrum.

Med hänsyn till att för Stockholms vidkommande omfattande åtgärder måste vidtagas för luftskyddets planläggning, varvid kommunens medverkan i stor utsträckning blir erforderlig, samt med hänsyn till de spörsmål rörande täckande av kostnaderna för dylika åtgärder, som kunna förväntas uppkomma, har behov ansetts föreligga för Stockholms stad att till sitt förfogande hava ett särskilt organ för bevakande av stadens intressen i hithörande ärenden. I sådant syfte beslöt stadsfullmäktige den 20 september 1937 att tillsätta en *Stockholms stads luftskyddsnämnd*. Antalet ledamöter i luftskyddsnämnden utgör fem jämte fem suppleanter.

Stadsfullmäktiges senaste val av ledamöter och suppleanter (för åren 1941—1944) ägde rum den 2 och 18 dec. 1940 (fyllnadsval 19 maj 1941, 2 febr., 16 nov. och 7 dec. 1942 samt 25 jan. 1943).

Författningar. Luftskyddslag 11 juni 1937, med ändr. K. m:ts luftskyddskungörelse 13 april 1940, med ändr. K. instruktion 28 juni 1941 för luftskyddsinspektionen. Lag 31 mars 1938 om förfoganderätt för luftskyddets behov, med ändr. Lag 1 mars 1940 om skyldighet för ägare av anläggningar och byggnader att anordna skyddsrum m. m., med ändr. K. kung. 1 mars 1940 ang. inrättande av skyddsrum för anläggningar och byggnader m. m.

Ordförande.

Larsson, Yngve G. R., borgarråd, stadsfullm.

Vice ordförande.

Björklund, C. G., förutv. borgarråd.

Övriga ledamöter.

Ahlén, Sven, ombudsman.

Cruse, C. S., förbundsordförande.

Ossbahr, C. P., protokollssekreterare, stadsfullm.

LskN

Suppleanter.¹⁾

Carlsson, f. Eriksson, B. L. V. (Brynild), fru
stadsfullm.

¹⁾ Enligt luftskyddsnämndens beslut skola ledamöterna hrr Ahlén, Björklund och Cruse vid förfall i första hand ersättas av suppleanterna fru Carlsson, hrr Peterson och Johrén i nu nämnd ordning samt ledamöterna hrr Larsson och Ossbahr i första hand av suppleanterna hrr Montelius och Lundmark i nu nämnd ordning.

Johrén, C. J., kontrollör.

Lundmark, B. G., köpman, stadsfullm.

Montelius, G. H., aktuarie, stadsfullm.

Peterson, J. B. A., kassör.

Sekreterare.

Gottliebsson, N. E., gatusekreterare; Riddarhus-
torget S, C.; t. »gatunämnden» (se sid.
192).

Stockholms stads gatunämnd och i samband därmed stående institutioner.

Gatunämnden.

*Riddarhustorget 8 (gamla rådhuset), 1 tr.
(postadress: postfack 2211, Stockholm 2);
t. »gatunämnden». Nämnden samman-
träder vanligen första och tredje helgfria
onsdagen i varje månad kl. 15.*

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas in-
tagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom ti-
digare årg.).

Flertalet av de icke finansiella angelägen-
heter, som tidigare handhafs av drätselnäm-
nden, särskilt dess dittillsvarande andra avdel-
ning, överflyttades vid den kommunala omorga-
nisationen 1920 till en särskild nämnd, *Stock-
holms stads gatunämnd*, som trädde i verk-
samhet den 10 april 1920.

Gatunämnden handhar förvaltningen av sta-
dens gator, torg, planteringar och andra allmänna
platser (utom å hamnområden) med därtill hö-
rande anläggningar, såsom viadukter, trappor,
avlopp, reningsanläggningar, bekvämlighetsinrät-
ningar m. m., ävensom av stadens renhållnings-
väsen och brandväsen. Nämnden handlägger
vidare gatuväsendet rörande frågor om broar,
gatutrafiken, gatuledning, den allmänna belys-
ningen (utom å hamnområdena) samt de övriga
angelägenheter, vilkas vård av stadskollegiet åt
nämnden överlämnas.

Nämnden består av, förutom ordförande,
som utses av stadskollegiet bland borgarråden, sex
andra ledamöter, vilka jämte sex suppleanter
väljas av stadsfullmäktige för två år i sänder.
Nämnden utses årligen inom sig en vice ord-
förande.

Under gatunämnden lyda gatukontoret,
som står under chefskap av gatudirektören, och
brandkåren, vars chef är brandchefen. Vid
nämndens sammanträden äga nämnda förvalt-
ningschefer närvara och var för sitt förvalt-
ningsområde deltaga i överläggningarna, med rätt
att därvid framställa förslag och få sina me-
ningar antecknade till protokollet.

Instruktion. Instruktion för Stockholms
stads gatunämnd, fastställd av ÖA 20 nov. 1940
(Kf 1940: nr 60).

Stat år 1943. Utgifter: driftbudgeten
35,038,693 kr., kapitalbudgeten (inom linjen fört,
år 1942 beviljat lånemedelsanslag 1,250,000 kr.);
dessutom förlagsmedel 5,494,050 kr.; inkomster:
driftbudgeten 17,497,043 kr.

Gatunämndens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Larsson, Yngve G. R., borgarråd, stadsfullm.;
t. »stadshuset»; träffas i stadshuset alla var-
dagar 11—12.

Vice ordförande.

***Karlsson**, K. G. Hjalmar, ombudsman, stads-
fullm.

Övriga ledamöter.

Gustavson, A. V. N., målarmästare, stadsfullm.

***Karlsson**, G. Verner, förste stationsbiträde.

Malmberg, G. E., ombudsman, stadsfullm.

Nordendahl, E. H., civilingenjör.

***Törnqvist**, J. E., justerare, stadsfullm.

Suppleanter.¹⁾

Carlsson, R. R., handelsarbetare.

***Eriksson**, Arthur W., montör, stadsfullm.

Landberg, A., skräddare.

Lindblad, T. A., civilingenjör.

***Pettersson**, E. J. H., kassör, stadsfullm.

***Malis**, P. G., telegrafkontrollör.

Gatusekreterare (23).

Gottliebsson, N. E.

¹⁾ Enligt nämndens beslut skola vice ordfö-
randen samt ledamöterna hrr Malmberg, Verner
Karlsson och Törnqvist vid förfall i första hand
ersättas av suppleanterna hrr Carlsson, Land-
berg, Pettersson och Eriksson i nu nämnd ord-
ning samt ledamöterna hrr Gustavson och Nord-
endahl i första hand av suppleanterna hrr
Malis och Lindblad i nu nämnd ordning.

GN

Gatunämndens delegerade.

Gatunämnden äger mellan sina ledamöter fördela göromälen på sätt lämpligast synes, även som uppdraga åt en eller flera av sina ledamöter, såsom särskilda delegerade, eller åt under nämnden lydande förvaltningschefer att handhava vissa förvaltningsärenden.

Tjänstedelegerade.

Larsson, Yngve G. R.; Malmberg, G. E.; Norden-
dahl, E. H.; Törnqvist, J. E.

Delegerade för frågor rörande upp-
handlingar och entreprenader.

Larsson, Yngve G. R.; Gustavson, A. V. N.;
Karlsson, K. G. Hjalmar; Pettersson, E. J. H.

Delegerade för frågor rörande plats-
upplåtelse å gatu- och parkmark.

Gustavson, A. V. N.; Karlsson, G. Verner; Törn-
qvist, J. E.

Delegerade för underhåll av
byggnader.

Eriksson, Arthur W.; Lindblad, T. A.; Törnqvist,
J. E.

Revisorer.

Stadsfullmäktige utse årligen i december tre revisorer jämte tre suppleanter för granskning av gatunämndens, slakthus- och saluhallsstyrelsens, kyrkogårdsnämndens och flyghamnsstyrelsens räkenskaper och förvaltning under nästföljande år.

Bengtberg, C. G., kammarskrivare.
Eklund, K. G. S., ombudsman, ordf.
Åkerman, O. M. J., civilingenjör, stadsfullm.

Suppleanter:

Håkansson, E. A. F., spårvägsman.
Karlsson, f. Carlsson, Karin K., fru.
Larsson, L. J., sjökapten.

Gatunämndens expedition.

*Riddarhustorget 8 (gamla rådhuset), 1 tr.
(postadress: postfack 2211, Stockholm 2);
t. »gatunämnden»; expeditionstid: 10—15
(lördagar och dag före helgdag 10—14).*

Stat år 1943. Utgifter: driftbudgeten 45,100
kr.; inkomster: driftbudgeten 2,000 kr.

Enligt gällande arbetsordning skall expedi-
tionen, som förestås av gatusekreteraren och är

gemensam för gatunämnden och gatukontoret, mottaga och registrera samt fördela alla till nämnden, gatukontoret eller någon kontorets avdelning inkommande handlingar samt ombesörja expediering av alla från nämnden, kontoret eller dess avdelningar utgående expeditioner. Expeditionen vårdar nämndens och kontorets gemensamma arkiv och bibliotek.

Arbetsordning. Arbetsordning för gatu-
nämndens och gatukontorets gemensamma kansli,
godkänd av nämndens ordförande 17 dec. 1936.

Gatusekreterare (23).

Gottliebsson, N. E.; t. »gatunämnden».

Förste kontorsskrivare (11).

Karlsson, f. Tunell, Signe E. M.

Två e. o. första kontorsskrivare (VII).

Gatukontoret.

*Riddarhustorget 8 (gamla rådhuset) (post-
adress: postfack 2211, Stockholm 2); t.
»gatunämnden». (Se f. ö. nedan under
resp. avdelningar.)*

Gatukontoret, som är gatunämndens verk-
ställande organ beträffande stadens gatu-, park-
och renhållningsväsen, åligger i denna egenskap
att inom ramen för beviljade anslag och enligt
av nämnden godkända förslag utföra de arbeten
och vidtagna de åtgärder, som erfordras för full-
görande av gatunämndens åligganden, *att* för
andra förvaltningar eller enskilda utföra de ar-
beten inom kontorets verksamhetsområde, som
erfordras för fullgörande av ingångna avtal eller
eljest åligga staden, *att* hos nämnden göra
framställningar i till kontorets verksamhetsom-
råde hörande ärenden, som skola av nämnden
behandlas, samt svara för att nämndens beslut i
sådana ärenden skyndsamt bli verkställda, *att*
avgiva yttrande i de ärenden, som i vederbörlig
ordning till kontoret remitterats, *att* med upp-
märksamhet följa utvecklingen inom kontorets
verksamhetsområden samt väcka förslag till de
åtgärder, vilka kontoret härvid finner påkallade,
att i övrigt ställa sig till efterrättelse de före-
skrifter, som gatunämnden eller annan över-
ordnad myndighet meddelar.

Gatukontorets chef är gatudirektören.
Han är inför gatunämnden ansvarig för fullgöran-
det av gatukontorets åligganden och utövar med
avdelningschefernas bistånd ledningen av gatukon-
torets arbeten, fördelar gatukontoret ävilande upp-
gifter å personalen och äger avgöra ärenden av
löpande natur samt i övrigt ärenden, vilkas avgö-
rande enligt gatunämndens beslut till gatukonto-
ret överlämnats.

Gatukontorets verksamhet fördelas på följande avdelningar: expeditionen, kameralavdelningen, utrednings- och konstruktionsavdelningen, gatuo- och avloppsavdelningen, parkavdelningen samt renhållningsavdelningen.

Författningar. Instruktion för gatukontoret, fastställt av gatunämnden 2 mars 1938 (Kf 1938: nr 22). Stadsplanelag 29 maj 1931, med ändr. Gatukostnadsbestämmelser för stadens ytterområden, fastställda av k. m:t 31 mars 1938. Ordningsstadgan för rikets städer, fastställd av k. m:t 24 mars 1868, med ändr. ÖA:s kung. 11 jan. 1869 med särskilda ordningsföreskrifter för Stockholm, utöver vad ordningsstadgan för rikets städer innehåller, med ändr. Reglemente ang. avloppsledningar för spillvatten inom hus och tomter i Stockholm, fastställt av ÖA 8 juli 1908 (»avloppsreglemente»), med ändr. Gatulägningsordning för Stockholms stad, fastställd av k. m:t 12 maj 1870. ÖA:s trafik- och parkeringskungörelse 20 febr. 1942.

Stat år 1943. Utgifter: driftbudgeten 31,138,050 kr.; inkomster: driftbudgeten 17,069,490 kr.

Gatudirektör (D).

Anger, D. V. E. (förordn. t. o. m. ^{30/9} 1946); t. »gatunämnden» och 11 45 08; mottagnings-tid: 11—12.

Expeditionen.

Adress och telefon: se ovan; expeditions-tid: 10—15 (lördagar och dag före helg-dag 10—14).

Stat år 1943 (för expeditionen och kame-lavdelningen se nedan). Utgifter: driftbud-geten 2,098,400 kr.; inkomster: driftbudgeten 1,150 kr.

Expeditionen handhar in- och utgående skrift-växling. Registrators- samt övriga kansligö-ro-mål ombesörjas å gatunämndens och gatukon-torets gemensamma expedition (se ovan).

Chef.

Gatudirektören (se ovan).

E. o. direktörsassistent (XXIII).

af Klercker, C.-H. N., biträdande ingenjör (18).

Förste expeditionsvakt (8).

Krosse, E. H. H.

Ett e. o. kontorsbiträde (V), en e. o. tele-fonist (IV), en extra telefonist (2,160 kr.), en expeditionsvakt (6), fem e. o. automobil-förare (VII).

Kameralavdelningen.

Kameralavdelningen handhar gatunämndens och underlydande verks bokföring och kassa-rörelse samt efter gatudirektörens beprövande andra ärenden av kameral natur, upprättar i anslutning här till erforderliga redovisningar och rapporter, verkställer indrivning av fordringar, övervakar, att kontrollanordningarna inom kon-torets och brandkårens ekonomiska förvaltning äro tillfredsställande, kontrollerar anslagsbelast-ningen och dispositionsbokföringen samt hand-lägger avlönings- och pensionsärenden rörande hela gatuförvaltningens tjänstepersonal ävensom vissa hyresärenden.

Stat år 1943: se ovan expeditionen.

Kamrerare (1 kl.) (21).

Odhnér, G. V.

Kamrersassistent (19).

Runnqvist, Hj. F.

Förste kammarsskrivare (17).

Almström, K. H.; Björkman, A. B.; Ekhult, T. R.

Extra förste kammarsskrivare (6,300 kr.).

Hedman, T. E., kontorsassistent (13).

Kontorsassistenter (13).

von Essen, B. G.; Jonsson, Märta; Cederholm, N. T., e. o. kontorsassistent (XIII), *tf.*

E. o. kontorsassistent (XIII).

Anderson, G. A. V., extra förste kontorist, *tf.*

Förste kontorsskrivare och kassör (11).

Berglund, Judith M. L.

Förste kontorsskrivare (11).

Berglund, f. Blomquist, Sigrid A.; Schöldström, H. M. (Greta).

En verkställare (2 kl.) (14), fem första kontorsbiträden (7), åtta kontorsbiträden (5), två e. o. förste kontorister (X), två e. o. kontorister (VIII), fem e. o. kontorsbiträden (V), en extra förste kontorsskrivare (3,540 kr.), en extra kontorist (2,760 kr.), tre extra kontorsbiträden (2,400 kr.), en e. o. expedi-tionsvakt (VI), två extra expeditionsvakts-biträden (1,200 kr.).

GN Utrednings- och konstruktions- avdelningen.

Adress och telefon: se ovan (fr. o. m. juni månad 1943: Stora Nygatan 2, C.); expeditionstid: 8,30—11,30, 12,15—16,15 (lördagar och dag före helgdag 8,30—11,30, 12—14).

Utrednings- och konstruktionsavdelningen, vilken sedan juni 1936 avskilt från gatu- och avloppsavdelningen som en självständig avdelning, utför gatukontorets tekniska och ekonomiska utredningar och utarbetar i samråd med övriga avdelningar för gatukontorets arbeten erforderliga konstruktionsritningar, arbetsbeskrivningar och kostnadsberäkningar.

Under avdelningen höra en konstruktionsbyrå, en gatu- och trafikbyrå, en avloppsbyrå och en byrå för allmänna ärenden under var sin byråingenjör.

Stat år 1943. Utgifter: driftbudgeten 761,715 kr. (härav utgå 443,495 kr. att bestridas av arbetsanslag).

Förste ingenjör (24).

Lidvall, N. A. F.

Konstruktionsbyrån.

Byråingenjör (22).

Gyldenstein, K. H. G.

Extra ingenjör (7,800 kr.).

Ehrman, C. E. G., e. o. bitr. ingenjör (XVIII).

Biträdande ingenjörer (18).

Vretblad, E. G.; Falk, K. G.

E. o. biträdande ingenjör (XVIII).

Hillbom, B. K. J., *tf.*

Extra biträdande ingenjör (5,760 kr.).

Ellner, K. E. O. T.

Konstruktörer (16).

Ericson, B. V.; Nordin, P. A., e. o. konstruktör (XVI), *tf.*

E. o. konstruktör (XVI).

Wenell, S. A.

Ett *e. o. ritbiträde* (VII), ett *extra ritbiträde* (2,760 kr.).

Gatu- och trafikbyrån.

Byråingenjör (22).

Wallenberg, G. O.

Ingenjör (20).

Hertzman-Ericson, B. V.

E. o. biträdande ingenjörer (XVIII).

Dufwa, A. O. W.; Lundberg, S. I.; Klevermark, P. O. L.; Bengtsson, E. A., *tf.*

Ritare (14).

Malmström, E. G.

E. o. ritare (XIV).

Hagman, S.

TVå *ritbiträden* (7), ett *e. o. ritbiträde* (VII).

Avloppsbyrån.

Byråingenjör (22).

Kempe, E. Hj.

Extra ingenjör (8,076 kr.).

Niklasson, L. F., bitr. ingenjör (18).

E. o. biträdande ingenjörer (XVIII).

Edlund, S. R. V.; Vikander, E. Y.

Extra biträdande ingenjörer (5,760—5,400 kr.).

Celsing, L. U. S. Uson; Håkanson, H. O. A.

Konstruktör (16).

Sjögren, E. H. K.

E. o. konstruktör (XVI).

Victorsson, S. J., e. o. ritare (XIV), *tf.*

Ritare (14).

Strömberg, S.; Tengfors, G. A.; Willberg, V. I. A., e. o. ritare (XIV), *tf.*

E. o. ritare (XIV).

Ahldén, S. K. J.; Nilsson, G. M. V.; Wanbo, C.-M., *tf.*

Tre *extra ritare* (4,320—3,660 kr.).

Föreståndare för kartverket.

Bergström, A. A., konstruktör (16).

E. o. ritare (XIV).

Johansson, J. I.

TVå *ritbiträden* (7), fem *e. o. ritbiträden* (VII), sju *extra ritbiträden* (2,760—2,460 kr.).

Byrån för allmänna ärenden.

E. o. byråingenjör (XXII).

Elfström, L. A., e. o. ingenjör (XX), *tf.*

Ett *extra första kontorsbiträde* (2,760 kr.), en *expeditionsvakt* (6), två *extra expeditiionsvakter* (2,340 kr.), tre *extra expeditiionsvaksbiträden* (1,740 kr.).

Extra arkitekt (6,660 kr.).

Werner, A. E. G.

En *extra ritare* (3,540 kr.).

E. o. föreståndare för ritningsarkivet (XVI).

Dahlberg, R. B. A., *ritare* (14).

Ett *tf. e. o. kontorsbiträde* (V), ett *extra kontorsbiträde* (2,400 kr.).

Föreståndare för inmätningen.

André, C. F., *konstruktör* (16).

E. o. konstruktör (XVI).

Segerström, S. T. M.

En *tf. verkmästare* (3 kl.) (12), en *e. o. verkmästare* (3 kl.) (XII), tre *e. o. mättningsförmän* (X), fyra *extra mättningsförmän* (3,480—3,360 kr.), tre *extra mättningsbiträden* (3,420—1,980 kr.).

Gatu- och avloppsavdelningen.

Adress och telefon: se ovan; expeditiions-tid: 9—12, 12,30—16,30 (lördagar och dag före helgdag 9—12, 12,30—14,30).

Gatu- och avloppsavdelningen svarar för nyanläggning och underhåll av stadens gator, vägar och allmänna platser, viadukter, trappor, avloppsledningar, bekvämlighetsinrättningar m. m. samt underhållet av beläggningen å stadens fasta broar, ombesörjer driften av asfaltverket samt verkställer inköp för gatukontoret, i den mån gatudirektören så bestämmer.

Under avdelningen höra ett nybyggnads- och fyra arbetsdistrikt under var sin arbetschef samt asfaltfabriken under en driftsingenjör, inspektionen för gatuunderhållet under en inspektör samt en inköps- och förrådsbyrå under en inköpschef.

Antal sysselsatta arbetare uppgick vid 1943 års ingång till 1,282 man, varav 163 hos entreprenörer.

Stat år 1943. Utgifter: driftbudgeten 16,494,400 kr.; inkomster: driftbudgeten 13,189,360 kr.

Överingenjör (26).

Ekwall, P. G. (förordn. t. o. m. 4/s 1947).

Expeditionen.

Ingenjör (20).

Andersson, C. J., överingenjörssassistent.

E. o. biträdande ingenjör (XVIII).

Gillberg, E. A., föreståndare för körselekontrollen.

Ritare (14).

Jansson, A.

E. o. kontorsassistent (XIII).

Hallgren, K. G.; Allstrin, J.-E.

Tre *e. o. kontrollanter* (XIII), tre *e. o. förste kontorister* (X), två *första kontorsbiträden* (7), tre *kontorsbiträden* (5), två *extra expeditiionsvaksbiträden* (2,580—1,740 kr.).

Inspektionen.

E. o. inspektör för gatuunderhållet (XXIII).

Bergman, C. G., *ingenjör* (20).¹⁾

En *e. o. verkmästare* (2 kl.) (XIV), sex *e. o. verkmästare* (3 kl.) (XII), en *extra verkmästare* (3,780 kr.), en *e. o. förste kontorist* (X), en *extra kontorist* (2,760 kr.).

Yttre arbetena.

Nybyggnaderna.

Adress och telefon: se ovan.

E. o. arbetschef (XXV).

Jondal, B. E., *arbetschef* (23).

E. o. ingenjörer (XVIII).

Seger, E. W., *tf.*; Jonsson, S. E., *tf.*

Extra underingenjör (6,024 kr.).

Carlsson, P. E., *e. o. ritare* (XIV).

En *verkmästare* (1 kl.) (15), en *verkmästare* (2 kl.) (14), två *e. o. verkmästare* (2 kl.) (XIV), åtta *e. o. verkmästare* (3 kl.) (XII), två *extra verkmästare* (3,780 kr.), en *extra ritare* (4,320 kr.), en *e. o. förste kontorist* (X), tre *e. o. kontorister* (VIII), fyra *extra kontorister* (2,940—2,760 kr.).

Arbetsdistrikten.

Adress och telefon: se nedan.

Arbetschefer (23).

Lidén, G. A., *e. o. byråingenjör* (XXII), *tf.* (norra distriktet, omfattande Matteus, Gustav Vasa; Adolf Fredriks, Klara, Johannes, Jakobs, Engelbrekts, Hedvig Eleonora, Oscars och Nikolai församlingar); kontor: Riddarhustorget 8, C. (gamla rådhuset); t. »gatu-nämnden».

¹⁾ Nuv. inneh. distriktsingenjör (21) å övergångsstat.

Pehrson, K. C. P. (södra distriktet, omfattande Katarina, Maria Magdalena, Högalids, Kungsholms och St Görans församlingar, Sofia församling med undantag av den del, som ligger söder om Hammarbyleden och Sicklakanalerna samt av Bromma församling stadsdelarna Stora och Lilla Essingen); kontor: Götgatan 48, Sö.; t. »gatunämnden».

Björkman, K. G. S., e. o. ingenjör (XX), *tf.* (Brännkyrkadistriktet, omfattande Enskede och Brännkyrka församlingar samt av Sofia församling den del, som ligger söder om Hammarbyleden och Sicklakanalerna); kontor: Kolonivägen 38, Enskede 1; t. 490231 och 490901.

Wibeck, N. G. (Brommadistriktet, omfattande Bromma församling med undantag av stadsdelarna Stora och Lilla Essingen); kontor: Ekstigen 6, Äppelviken; t. 25 12 15 och 25 13 75.

Biträdande ingenjörer.

Herrström, H. Oson (8,124 kr.); **Lagerkvist, S. L. M. L.**son, e. o. bitr. ingenjör (XVIII), *tlj.*; **Westman, O. A.**, e. o. bitr. ingenjör (XVIII), *tf.* (18); **Dahlgren, N.**, e. o. bitr. ingenjör (XVIII), *tf.* (18); **Stiby, K. A.-T.**, e. o. bitr. ingenjör (XVIII), *tf.* (XX); **Kinnman, K.-E.** (5,760 kr.).

E. o. ritare (XIV).

Andréasson, T. E.

Två *verkmästare* (1 kl.) (15), fyra *verkmästare* (2 kl.) (14), sju e. o. *verkmästare* (1 kl.) (XV), sex e. o. *verkmästare* (2 kl.) (XIV), tjugufyra e. o. *verkmästare* (3 kl.) (XII), en *extra verkmästare* (3,780 kr.), fem e. o. *förste kontorister* (X), sjutton e. o. *kontorister* (VIII), tolv *extra kontorister* (4,116 —2,580 kr.), en e. o. *gruskontrollant* (X), ett *extra kontorsbiträde* (2,400 kr.).

Asfaltarbetena.

E. o. driftsingenjör (XXIV).

Schütz, H. F.

En *verkmästare* (1 kl.) (15), en *verkmästare* (2 kl.) (14), en *verkmästare* (3 kl.) (12), två e. o. *verkmästare* (2 kl.) (XIV), en e. o. *laborator* (XII), en *extra förråds-mästare* (4,560 kr.), en *extra bitr. maskinist* (3,540 kr.), en *extra kontorist* (2,940 kr.).

Pumpverk och reningsanläggningar.

Extra driftsingenjör (9,468 kr.).

Brundin, G. M., ingenjör (20).

Extra ingenjör (kemist och föreståndare för laboratoriet) (7,200 kr.).

Johansson, V. H., e. o. bitr. ingenjör (XVIII).

E. o. ritare (XIV).

Raune, Å. F.

En *extra konstruktör* (4,500 kr.), en *extra övermaskinist* (5,376 kr.), en *extra maskinist* (5,700 kr.), en e. o. *bitr. maskinist* (2 kl.) (XI), elva *extra bitr. maskinister* (3,540 kr.), en *extra kontorist* (2,940 kr.), två *extra laboranter* (3,180 kr.), ett *extra laboratoriebiträde* (1,740 kr.).

Inköps- och förrådsbyrån.

Riddarhustorget 8; t. »gatunämnden».

E. o. inköpschef (XXI).

Trana, E. A.

Förrådsförvaltare (19).

Seilitz, G. E.

Biträdande ingenjör (18).

Stenberg, G. W.

E. o. kammarsskrivare (XV).

Curth, K. E. E.son, kontorsassistent (13).

E. o. kontrollant (XV).

Hammarberg, E. V.

Kontorsassistent (13).

Zetterlund, C. E.

En e. o. *verkmästare* (2 kl.) (XIV), två e. o. *förste kontorister* (X), tre e. o. *kontorister* (VIII), ett e. o. *kontorsbiträde* (V).

Inventarie- och materialförråden.

Adress och telefon: Lindhagensgatan, K.; t. 53 24 55 eller »gatunämnden».

Förråds-mästare (1 kl.) (15).

Svensson, C. A.

Fyra e. o. *förråds-mästare* (3 kl.) (XII), en e. o. *verkmästare* (3 kl.) (XII), en e. o. *förråds-vakt* (VI).

Stenhuggerier, grustag och sjötransporter.

Kontor: Storkyrkobrinken 13, C.; t. »gatunämnden». Stenhuggeriet vid Vätöberg, Vätö; t. Vätö 2. Grustaget vid Husby, Munsö; t. Munsö 22.

En e. o. *transport-mästare* (XIII), två e. o. *verkmästare* (3 kl.) (XII), en e. o. *bogserbåtsbefälhavare* (XI), två *extra kontorister* (2,940—2,580 kr.).

Parkavdelningen.

Kontor: Lilla Nygatan 8, C.; t. »gatunämnden». Expeditionstid: 8,30—11,30,

12,15—16,15 (lördagar 8,30—14), under tiden 25 juni—24 aug. 8,30—11,30, 12,30—15,30 (lördagar 8,30—13). Växthus: Haga trädgårdar; t. 27 41 90, 27 41 91; Perenna växter: Lövåvartorpet; t. 27 40 51. Förord: V. koppartältet, Haga; t. 27 47 52. Trädskolor: Enskede; t. 49 15 72. Växthusen tillgängliga för allmänheten alla dagar 11—16 (under maj och juni vardagar utom lördagar 11—19).

Underhållsdistrikt: I. Östermalm, Staden Mellan Broarna, Hagaparken, del av Normalm, t. 20 67 87; II. Del av Normalm, Kungsholmen, Essingeöarna, t. 33 41 88; III. Södermalm, t. 41 91 38; IV. Brännkyrka, Enskede, t. 49 30 29; V. Bromma, t. 25 21 00.

Parkavdelningen planlägger stadens parkverksamhet, utför nyanläggningar, underhåll och renhållning av parker och planteringar samt handhar de särskilda verksamhetsgrenar, såsom lek, musik m. m., vilka äsyfta att befördra parkernas användning för friluftsvistelse. Därjämte biträder parkavdelningen vid projekteringen av sådana gatu- och torganläggningar, på vilka stora estetiska krav ställas.

Hela den under avdelningens förvaltning stående parkarealen utgjorde vid slutet av år 1942 omkr. 9,7 milj. kvm.

För att förse stadens parker och planteringar med erforderligt växtmaterial driver avdelningen trädgårdar med trädskola i Enskede samt med växthus och odlingar av perenna växter vid Haga trädgårdar, som arrenderats till år 1977, i samband varmed staden åtagit sig skötseln av Hagaparken. Anläggningarna få dagligen beses av allmänheten.

Parkavdelningen ombesörjer även utfodring av Stockholms vilda fåglar, särskilt änder och småfåglar vintertid. Till avdelningens förfogande står härvid som rådgivande organ Fågel-skyddsrådet (se sid. 370).

Lekverksamheten.

Då det visat sig önskvärt att mera direkt omhändertaga och sysselsätta barn, som uppehålla sig i parkerna och på gatorna, igångsatte parkavdelningen år 1937 den s. k. »parkleken». Verksamheten, som tidigare på privat initiativ förekommit mera tillfälligt, har efter hand utvidgats så, att under år 1942 38 lekledarinnor och lekassistenten anlitades på 21 platser. Antalet deltagande barn uppgick år 1942 i medeltal till 2,000 per dag. Under vintern tjänstgöra lekledarinnor på fem lekplatser med en besöksfrekvens av 700 barn per dag. Utflykter företagas under sommarmånaderna med barnen från de trängre inomstadsparkerna till Hagaparken. Lekverksamhetens övervakande har uppdragats åt en lekinspektör, ställd direkt under stadsträdgårdsmästaren.

Friluftsmusik m. m.

Genom parkavdelningen anordnas friluftsmusik under månaderna juni—augusti i ett tjugotal, företrädesvis i inre staden belägna parker, bland vilka märkas Vasaparken, Observatorielunden, Humlegården, Kungsträdgården, Stadshuset, Kronobergsparken, Tantolunden, Björns Trädgård, Vitabergsparken, Påfången m. fl. I Kungsträdgården hållas middagskonserter i regel varje tisdag och fredag (kl. 11, 30—13, 30). I övriga parker äro konserterna förlagda till kvällarna (vanligtvis kl. 19—21).

Av de omkring 175 konserter, som utföras, verkställes det övervägande antalet dels av två för ändamålet bildade orkestrar »Symfoniorkestern» (48 man) och »Parkorkestern» (blåsorkester, 20 man), dels av tvenne militär-musikkårer samt ett antal enskilda blåskårer och sångkör. Därjämte anordnas dels särskilda underhållningsaftnar efter program med genomgående motiv, såsom (år 1942) stockholmsrapodi, student-sång, svensk beredskap genom tiderna, 1700-talet i ton och dikt, sjömansvisor m. m., dels ock i Blå hallen i stadshuset orgelkonserter.

Stat år 1943. Utgifter: driftbudgeten 2,618,400 kr.; inkomster: driftbudgeten 435,330 kr.

Stadsträdgårdsmästare (24).

Blom, H. E. M.

Trädgårdstekniker (19).

Johansson, A.

E. o. parkinspektör (XVIII).

Johnselius, A., trädgårdsmästare (1 kl.) (14).

Förste kammarskrivare (17).

Ihrman, L.

E. o. kammarskrivare (XV).

Goude, J. E.

En extra trädgårdstekniker (5,100 kr.), sju trädgårdsmästare (1 kl.) (14), två e. o. trädgårdsmästare (1 kl.) (XIV), ett e. o. trädgårdstekniskt biträde (XI), fyra extra trädgårdstekniska biträden (4,260—3,540 kr.), sju extra verkstärelse (3 kl.) (4,080—3,780 kr.), två e. o. förste kontorister (X), en extra lekinspektör (3,120 kr.), ett e. o. första kontorsbiträde (VII), en extra ordningsvakt (3,492 kr.), nio extra kontorister (3,660—3,000 kr.), ett extra ritbiträde (2,760 kr.), fyra extra kontorsbiträden (2,400—2,220 kr.), fyra extra expeditionsvaktsbiträden (3,000—1,200 kr.) samt sommartid 643 och vintertid 213 arbetare, varav 50 resp. 12 hos entreprenörer.

Renhållningsavdelningen.

Lilla Nygatan 5 (postadress: postfack 2211, Stockholm 2; t. »gatunämnden»; expeditionstid: 10—14,30.

Renhållningsavdelningen ombesörjer gatu- och avträdesrenhållning inom staden, åtager sig gårdsrenhållning, mottager sopor och annat avfall samt tillser, att avfallet oskadliggöres och så vitt möjligt ekonomiskt utnyttjas.

Till avdelningen höra renhållnings- och soplastningsstationerna, sopförbrännings- och elkraftanläggning vid Lövsta, järnvägen Spånga—Lövsta samt avdelningens verkstäder och gatukontorets verkstad.

Författningar. Ordningsstadgan för rikets städer, fastställd av k. m:t 24 mars 1868, med ändr. ÖA:s kung. 11 jan. 1869 med särskilda ordningsföreskrifter för Stockholm utöver vad ordningsstadgan för rikets städer innehåller, med ändr. Hälsovårdsstadgan 19 juni 1919, med ändr. ÖA:s kung. 31 mars 1892 ang. särskilda föreskrifter om renhållningen inom egendomarna i huvudstaden (»renhållningsstadgan»), med ändr. 15 jan. 1907, 8 nov. 1912 och 5 april 1927. K. brev 22 jan. 1898 ang. kommunens övertagande av fastighetsägarnas bestyr med gaturenhållningen, med ändr. 24 juli 1919 och 29 april 1932. Chefens för finansdep. brev till ÖA 4 okt. 1901 ang. kommunens övertagande av kronans gäturenhållningsskyldighet för sina fastigheter. ÖA:s kung. 5 april 1905 ang. transport av avträdesorenlighet. ÖA:s kung. 5 okt. 1922 ang. ändr. i taxan för hämtning av latrin. Taxa för gårdsrenhållning, fastställd av drätselnämndens andra avdelning 1 maj 1918. ÖA:s kung. 17 maj 1919 ang. förbud mot lumpinsamling ur hussopor. ÖA:s kung. 22 sept. 1939 ang. huvudstadens indelning i budningsdistrikt.

Stat år 1943. Utgifter: driftbudgeten 9,608,630 kr.; inkomster: driftbudgeten 3,443,650 kr.

Renhållningschef (24).

Björkman, A. Å. V.; mottagningstid: 11—11,30.

Renhållningsinspektör (20)

(dessutom personligt lönetillägg 1,668 kr.).

Hellgren, S. A.; mottagningstid: 10—11.

Extra biträdande inspektör (7,800 kr.).

Franzén, J. A., distriktsföreståndare (17).

Förste kammarsskrivare (17).

Neuendorff, H. G.

Kammarsskrivare (15).

Dahlén, S. M.

E. o. ritare (XIV).

Högvist, S. H.

Kontorsassistent (13).

Jansson, K. G.

En *extra förste kontorsskrivare* (3,540 kr.), en *extra kontorist* (2,940 kr.), ett *e. o. kontorsbiträde* (V), ett *extra kontorsbiträde* (2,400 kr.), tre *extra expeditiönsvaksbiträden* (2,580—1,560 kr.).

Renhållningsstationen för Östermalm, Djurgården, Ladugårdsgärdet, Hjorthagen och Ekshagen.

Valhallavägen (i närheten av östra järnvägsstationen), *Va.*; t. 32 26 76, 33 62 23; *kontorstid: 9—16.*

Distriktsföreståndare (17).

Andersson, R. E.

En *förste kontorsskrivare* (11), en *extra kontorist* (2,940 kr.), två *tillsyningsmän* (12), en *e. o. tillsyningsman* (XII), en *extra tillsyningsman* (3,780 kr.), en *e. o. förman* (X) samt (vid 1943 års början) 164 *arbetare*.

Renhållningsstationen för Norrmalm, Vasastaden, Kungsholmen och Bromma församling.

Norrbackagatan 31, Va.; t. 33 99 62, 33 99 63, 33 99 64; *kontorstid: 9—16.*

Distriktsföreståndare (17).

Jägerdal, S. A., verkmästare (1 kl.) (15), *tf.*

En *extra förste kontorsskrivare* (3,540 kr.), en *extra kontorist* (2,940 kr.), tre *tillsyningsmän* (12), två *e. o. tillsyningsmän* (XII), en *e. o. förman* (X) samt (vid 1943 års början) 265 *arbetare*.

Renhållningsstationen för Södermalm, Staden Mellan Broarna, Brännkyrka och Enskede församlingar.

Åsögatan 88, Sö.; t. 43 38 19, 43 45 43; *kontorstid: 9—16.*

Distriktsföreståndare (17).

Björling, J. E.

En *förste kontorsskrivare* (11), en *extra kontorist* (2,940 kr.), fyra *tillsyningsmän* (12), två *e. o. tillsyningsmän* (XII), en *e. o. förman* (X), en *extra tillsyningsman* (4,080 kr.) samt (vid 1943 års början) 267 *arbetare*.

Verkstaden.

Kellgrensgatan 14, K.; t. »gatunämnden».

Extra verkstadsingenjör (7,380 kr.).

Stenhardt, J. O., konstruktör (16).

Verkmästare (1 kl.) (15).

Bergholm, B. S. G.

En *förste kontorsskrivare* (11), en *e. o. verkmästare* (2 kl.) (XIV), två *e. o. verkmästare* (3 kl.) (XII), en *e. o. förråds-mästare* (XII), en *e. o. förste kontorist* (X), en *e. o. kontorist* (VIII), ett *första kontorsbiträde* (7), två *extra kontorister* (2,940—2,760 kr.), en *extra värmeledningsskötare* (3,972 kr.) samt (vid 1943 års början) 90 *arbetare*.

Budningskontor.*Lilla Nygatan 5, C.; 9—15.*Ett *kontorsbiträde* (5).**Sopförbränningsanläggningen vid Lövsta.***Hässelby villastad; t. Hässelby villastad 4 och 403; kontorstid: 9—16.*

Sopor, latrin och övrigt avfall, som emottagas vid sopplastningsstationerna, utforslas till den för ändamålet inköpta egendomen Lövsta vid Mälaren, varest maskinella anordningar för avfallens vidare behandling finnas.

Extra maskinmästare (5,160 kr.).

Forslund, A. W.

En *kontorsskrivare* (9), en *extra verkmästare* (3 kl.) (4,140 kr.), en *e. o. förman* (X) samt (vid 1943 års början) 80 *arbetare*.

Bekvämlighetsinrättningar.

22 st. kabinett, av vilka ett hålles öppet endast sommartid. Ny- och ombyggnader av kabinetten och urinkurarna, 102 st., ombesörjas av gatu- och avloppsavdelningen, underhåll och drift av renhållningsavdelningen.

Två *e. o. kabinettsvakter* (VI), *trettionio e. o. biträden* (I), ett *extra biträde* (2,028 kr.).

Brandkåren.

Johannes brandstation: Malmsskillnads-gatan 64, C.; t. »brandkåren» (växel för anmälan om eldsvådor, sjukdoms- och olycksfall samt för tjänstemeddelanden). *Katarina brandstation: Tjårhovsgatan 11, Sö.; Liljeholmens brandstation: Grönbrink nr 3, Stockholm 9; Kungsholmens brandstation: Kronobergsgatan 2, K.; Östermalms brandstation: Artillerigatan 69, Ö.; Bromma brandstation: Ulvsundavägen 30, Ulvsunda.*

Samtliga brandstationer stå i förbindelse med brandkårens telefonväxel.

Det åligger varje stad att i enlighet med bestämmelserna i brandstadgan den 15 juni 1923 vidmakthålla ett brandväsen, som kan anses tillfredsställa skäliga anspråk på trygghet mot skada av brand. Brandväsendets angelägenheter handhas i Stockholm av gatunämnden.

Brandchefen är i första hand ansvarig därför, att stadens brandväsen är i överensstämmelse med brandordningen till alla delar ändamålsenligt ordnat. Han är därjämte skyldig att iakttaga, vad brandstadgan rörande hans befattning innehåller. Brandchefen är brandkårens befälhavare och såsom sådan berättigad till ovillkorlig lydnad från övriga befälets och manskapets sida.

Brandchefen tillsättes av gatunämnden; där ej stadsfullmäktige annorledes besluta, sker tillsättningen å viss tid, högst sex år, allt efter nämndens beprövande. Övrigt befäl vid brandkåren tillsättes av nämnden medelst förordnande tills vidare. Befattningarna som brandman och brandförman tillsätts av brandchefen medelst förordnande tills vidare. Icke-ordinarie brandman antages av brandchefen medelst kontrakt.

För tillkännagivande av eldsvåda finnes en brandtelegraf med å lämpliga ställen inrättade brandskåp, traktvis förbundna med brandstationerna, polisstationerna och högvakten. Därjämte finnes direkt telefonförbindelse med vattenledningsverkets kontor, Torsgatan 30. Överståthållarämbetet kungör två gånger om året, varest brandskåpen finnas uppsatta.

Brandkåren har numera sin personal fördelad på sex stationer, nämligen Johannes, Katarina, Liljeholmens, Kungsholmens, Östermalms och Bromma. Dessutom finnas utom den egentliga staden två redskapsskjul uppförda i Södertörns villastad. Stadsfullmäktige beslöt vid sammanträde den 29 juni 1942 under viss förutsättning anslå medel för uppförande av en ny brandstation i Brännkyrka (Midsommarkransen). Med Sundbybergs stad har avtal träffats om biträde av Sundbybergs brandkår vid eldsvåda inom Mariehälls och Bällsta samhällen. Ett flertal utanför Stockholm belägna samhällen och socknar har träffat avtal med staden om biträde vid eldsläckning mot överenskommen ersättning.

Till brandkårens förfogande stå f. n. 21 automobilmotorsprutor, 2 bogserbara motorsprutor och 26 andra för brandskyddsverksamheten avsedda automobiler. (Betr. sjukvagnar m. m. se nedan.) Härtill komma sjösprutorna S:t Erik och Phoenix.

Huruvida brandkåren må användas till släckning av eldsvåda, som utbrutit utanför stadens område, prövas och avgöres av brandchefen.

För övervakande av att vad i byggnads- och brandordningarna eller eljest till förekommande av eldfara eller till lättnad för elds släckande finnes föreskrivet vederbörligen iakttagas ävensom att föreskriven brandredskap finnes och i gott skick underhålls, förrättas

GN

under brandchefens inseeende brandsyn av vid brandkåren anställd officer. Där fråga är om rivning av eldstad, äger icke förrättningsmannen meddela beslut, innan han hört två sakkunniga av stadsfullmäktige utsedda personer (jfr nedan). Vid brandsyn äger brandchefen påkalla biträde av stadsarkitekten, med rätt för denne att därvid sätta annan i sitt ställe. Brandchefen bestämmer, vilka byggnader, lägenheter m. m., som skola synas, ävensom tiden härför. Det åligger honom att därom förut underrätta vederbörande husägare eller lägenhetsinnehavare. Tiden för efterbesiktning bestämmes vid brandsyn av syneman.

Rörande sotning se sid. 35.

Sjuk- och djurtransportväsendet utgör en del av brandkårens verksamhet. För verkställande av sjuktransporter finnas f. n. 13 sjukvagnar och för djurtransporter (sjuka och döda djur) tvenne kombinerade djurtransport- och olycksfallsautomobiler. (Se vidare under sjukhusdirektionen sid. 149.)

Författningar. K. brandstadgan 15 juni 1923, med ändr. 13 maj 1932. Brandordning för Stockholm 19 juli 1924, med ändr. K. förordning 30 aug. 1941 ang. rätt för länsstyrelse att meddela förelägganden i vissa brandskyddsärenden, vilken förordning gäller t. o. m. 30 juni 1943. Instruktion för manskapet vid Stockholms brandkår 1893. Bestämmelser ang. uniformsersedlar för brandkåren, fastställda av drätselnämndens [första avdelning] och gatunämnden 7 dec. 1915, med ändr. 8 juni 1916, 2 jan. 1920, 8 jan. 1930 och 25 april 1934. ÖA:s kung. 29 mars 1938 ang. stadens indelning i sotningstrakter, med ändr. 17 sept. 1938, 30 jan. 1939 och 27 nov. 1940. ÖA:s sötningstaxa för Stockholm 12 nov. 1929, med ändr. 29 mars 1938, 9 maj 1941 och 17 juli 1942.

Stat år 1943. Utgifter: driftbudgeten 3,850,543 kr.; kapitalbudgeten (inom linjen fört, år 1942 beviljat lånemedelsanslag 1,250,000); inkomster: driftbudgeten 425,553 kr.

Brandchef (C).

Selldén, H. (förordn. t. o. m. ^{30/9} 1944); träffas å expeditionen, Malmkillnadsgatan 64, C. (Johannes brandstation): vardagar (utom tisdagar) 13—15 (dag före sön- och helgdag 13—14); t. o. brandkåren.

Vice brandchef (23).

Arve, E. A. M.

Brandingenjör (22).

Kvarneby, H. B.

Extra brandingenjör (10,140 kr.).

Strömdahl, I. F.

Förste brandkaptenen (20).

Mohlin, K. A. T., tjl.; Grill, C. P. A.; Ekelund, K. R.; Palmquist, W. H., tf.

Andre brandkaptenen (18)

(nuv. inneh. åtnjuta avlöning enligt lönegrupp 19).

Palmquist, W. H., tjl. (se ovan); Skogsberg, J.-E.; Hildebrand, B. E., tf.

Överbrandmästare och verkmästare (17).

Bergedahl, J. C.

Extra förste kammarskrivare (5,160 kr.).

Ekblad, K. E. V.

Kontorsassistent (13).

Hellgren, J. Y.

Nio brandmästare (14), två e. o. brandmästare (XIV), en verkmästare (2 kl.) (14), fyrtiofem brandförmän (11), tvåhundra-trettiofire brandmän (9), trettiofyra icke-ordinarie brandmän (2,760—2,520 kr.¹), en e. o. hantverkare (VII), en e. o. kontorist (VIII), ett kontorsbiträde (5), två e. o. kontorsbiträden (V), nio e. o. linjemontörer (IX).

Under nu rådande förhållanden är brandkåren avsevärt utvidgad med tillfälligt anställt och frivilligt manskap.

Sakkunniga vid brandsyn.

Enligt brandstadgan den 15 juni 1923 äger i stad, där brandsyn förätlas av endast en person, förrättningsmannen icke meddela beslut om rivning av eldstad, innan han hört två sakkunniga personer, vilka jämte två suppleanter för dem årligen skola utses av stadsfullmäktige att vid dylika tillfällen närvara (jfr ovan).

Sakkunniga.

Johansson, E. J., verkmästare; Sundström, K. V., byggnadsinspektör.

Suppleanter²): Dahlberg, G. A., byggnadsinspektör; Söderlund, O. S., kakelugnsmakare.

¹) Till dem av personalen vid brandkårens verkstäder och till de automobilförare vid brandkåren, vilka voro i tjänst före den 1 juli 1937, utgår ett tilläggsarvode av 180 kr.

²) Suppleanterna skola inträda i den ordning, de här äro upptagna.

Stockholms stads kyrkogårdsnämnd.

Kyrkogårdsnämnden.

Vasagatan 24, 1 tr. (postadress: Stockholm 1; postgirokonto nr 546); t. 23 28 10. Sessionstid: i regel första tisdagen i varje månad kl. 15 30.

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

Genom k. förordning den 29 april 1886 inrättades en kyrkogårdsnämnd i Stockholm, utsedd av stadsfullmäktige och de territoriella församlingarna. Nämnda förordning upphävdes den 16 maj 1924 och i stället förordnades, att vården av de Stockholms stad tillhöriga eller åt staden upplåtna kyrkogårdarna skulle utgöra en för hela staden gemensam angelägenhet, vilken staden såsom kommun hade att besörja. Genom stadsfullmäktiges beslut den 15 oktober 1923 och k. mts beslut den 23 maj 1924 erhöi *Stockholms stads kyrkogårdsnämnd* fr. o. m. den 1 juni 1924 ny organisation, som ändrats genom instruktion, antagen av stadsfullmäktige den 23 september 1940, fastställd av överståthållarämbetet den 20 november 1940 och gällande fr. o. m. den 1 december 1940.

Kyrkogårdsnämnden har till uppgift att handha förvaltningen av staden tillhöriga eller åt staden upplåtna begravningsplatser med allt vad därtill hörer, ävensom övriga begravningsväsendet rörande angelägenheter, vilkas vård av stadskollegiet åt nämnden överlämnas. Det åligger nämnden att uppgöra och till stadsfullmäktige för fastställelse överlämna förslag till bestämmelser angående avgifter och övriga villkor för nyttjanderätt till gravplats. Under kyrkogårdsnämnden lyder kyrkogårdsförvaltningen, vars chef är direktören.

Enligt instruktionen för kyrkogårdsnämnden består nämnden av, förutom ordförande, som tillsättes av stadskollegiet bland borgarråden, sex andra för två år valda ledamöter, av vilka en utses av Stockholms domkapitel¹⁾ samt fem av stadsfullmäktige. För ledamot, utsedd av domkapitlet, tillsättes i enahanda ordning suppleant; för övriga ledamöter väljas fem suppleanter av stadsfullmäktige. Nämnden utser årligen inom sig en vice ordförande. Direktören äger närvara vid nämndens sammanträden och

deltaga i överläggningarna med rätt att därvid framställa förslag samt få sin mening antecknad till protokollet.

Under kyrkogårdsnämndens förvaltning stå två begravningsplatser, nämligen norra begravningsplatsen och södra begravningsplatsen, den senare bestående av tvenne områden, Sandsborgskyrkogården och Skogskyrkogården. Å norra begravningsplatsen finnas två gravkapell (förutom ett å katolska och ett å mosaiska församlingarnas begravningsplatser). Å Skogskyrkogården finnas Heliga Korsets kapell, som jämte Trons kapell och Hoppets kapell utgör Skogskyrkogårdens huvudkapellanläggning med tillhörande krematorium, samt Skogskapellet och Uppståndelsekapellet och å Sandsborgskyrkogården Sandsborgskapellet. Antalet gravkapell å södra begravningsplatsen är sålunda sammanlagt sex. Å norra begravningsplatsen finnes ett Svenska eldbegängelseföreningen tillhörigt krematorium med jordfästningskapell och kolumbarium.

De av katolska och mosaiska församlingarna anlagda särskilda begravningsplatserna inom norra begravningsplatsens område stå icke under kyrkogårdsnämndens förvaltning.

Författningar. Instruktion för Stockholms stads kyrkogårdsnämnd, fastställd av ÖA 20 nov. 1940 (Kf 1940: nr 61). Instruktion för kyrkogårdsnämndens [kamrerare] direktör, antagen av nämnden 3 nov. 1936. Instruktion för de hos Stockholms stads kyrkogårdsnämnd anställda organisterna och deras ställföreträdare, fastställd av kyrkogårdsnämnden 15 sept. 1931. K. brev 27 aug. 1886 ang. gamla kyrkogårdens utanför Norrtull överlämnande till kyrkogårdsnämndens vård och förvaltning. Bestämmelser rörande Stockholms stads begravningsplatser, utg. av kyrkogårdsnämnden i maj 1942. Taxa å avgifter för nyttjanderätt till gravplatser å stadens begravningsplatser, godkänd av SF 2 dec. 1940. Taxa å avgifter för begagnande av de under kyrkogårdsnämndens förvaltning ställda begravningsplatser, gällande fr. o. m. 1 jan. 1941. Taxa å avgifter för underhåll m. m. av gravar å Stockholms norra och södra begravningsplatser, beslutad av kyrkogårdsnämnden 7 nov. 1939.

Stat år 1943. Utgifter: driftbudgeten 2,464,814 kr., kapitalbudgeten (att täckas med lånemedel 120,000 kr.); inkomster: driftbudgeten 1,568,440 kr.

¹⁾ Numera av domkapitlet i Stockholms stift.

KN

Kyrkogårdsnämndens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Larsson, Yngve G. R., borgarråd, stadsfullm.;
t. »stadshuset»; träffas i stadshuset alla
vardagar 11—12.

Vice ordförande.

*Johansson-Visborg, Anna S., fru, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

Bengtson, H. G. V., kyrkoherde (utsedd av
domkapitlet).

Carlsson, H. T., slöjdlärare.

Johansson, Lilly E. E., fabriksarbeterska, stads-
fullm.

*Lindqvist, G. R., redaktör.

*Pålsson, E. A. V., slöjdlärare.

Suppleanter.¹⁾

Ankar, G. A., kyrkoherde (utsedd av dom-
kapitlet).

Holmberg, O. V., direktör.

*Hultman, P. G., verkst. direktör.

*Johrén, C. J., kontrollör.

*Nyberg, J. S., skräddarmästare.

Silverbäck-Göransson, Greta G., fru, stadsfullm.

Sekreterare.

Gottliebsson, N. E., gatusekreterare (se sid. 192).

Tjänstedelegerade.

Johansson-Visborg, Anna S.; Larsson, Yngve G.
R.; Pålsson, E. A. V.

Revisorer.

Gemensamma för gatunämnden m. fl. (se
sid. 192).

Kyrkogårdsförvaltningen.

Nämndens expedition.

Vasagatan 24, 1 tr. (postadress: Stock-
holm 1; postgirokonto nr 546); t. 23 28 10
(växel); expeditionstid: helgfria dagar 10
—14,30, lördagar och dag före helgdag
10—14, under april även 16,30—18.

¹⁾ Enligt nämndens beslut skola vice ord-
föranden och ledamöterna hrr Carlsson och Pål-
sson samt fröken Johansson vid förfall i första
hand ersättas av suppleanterna hrr Nyberg,
Johrén och fru Silverbäck-Göransson i nu nämnd
ordning samt ledamöten hr Lindqvist i första
hand av suppleanterna hrr Holmberg och Hult-
man i nu nämnd ordning.

Stat år 1943. Utgifter: driftbudgeten
161,460 kr.; inkomster: driftbudgeten 100 kr.

Direktör (A).

Karlsson, E. A.; mottagningstid: 10—11.

Kamrerare (3 kl.) (19).

Attermark, J. H. T.; träffas säkrast 10—11.

Underingenjör (17).

Lund, C. H.

Kammarsskrivare (15).

Johansson, f. Whitlock, Irma E.

Extra kontorsassistent (5,160 kr.).

Fors, M. W.

Förste kontorsskrivare och kassör (11).

Fors, M. W., tjf. (se ovan), tf. Askner, f. Wes-
termark, D. E. (Lisa).

Arkitekt för granskning av grav- vårdsritningar m. m. (5,400 kr.).

Vakant, tf. Wahlman, I. J.; träffas helgfria tis-
dagar 17,30—19 och fredagar 10—11,30
samt under tiden april—juni även helgfria
måndagar, onsdagar och torsdagar 10—11,30.

Ett första kontorsbiträde (7), ett e. o.
första kontorsbiträde (VII), ett kontors-
biträde (5), en expeditionsvakt (6), en extra
ritare (3,300 kr.).

Stadens norra begravningsplats.

Solna; t. 27 26 40 (växel); expeditionstid:
helgfria dagar 10—17, lördagar och dag
före helgdag 10—15,30.

Stat år 1943. Utgifter: driftbudgeten
961,214 kr., kapitalbudgeten (att täckas med
lånemedel 30,000 kr.); inkomster: driftbudgeten
720,650 kr.

Kyrkogårdsinspektör (17).

Cato, H. A. A.; träffas helgfria dagar 10—11.

Kontorsassistent (13).

Eriksson, C. I.

Två verkstäare (2 kl.) (14), tre verk-
stäare (3 kl.) (12), en e. o. verkstäare
(3 kl.) (XII), en extra verkstäare (3,900
kr.), ett e. o. första kontorsbiträde (VII),
ett e. o. kontorsbiträde (V).

Dessutom arbetare (vintern lägst 51, som-
maren högst 110) och arbeterskor (vintern
lägst 2, sommaren högst 259).

Stadens södra begravningsplats.

*Enskede; t. 49 25 80 (växel); expediti-
onstid: helgfria dagar 10—17, lördagar och
dag före helgdag 10—15,30.*

*Stat år 1943. Utgifter: driftbudgeten
1,342,140 kr., kapitalbudgeten (att täckas med
lånemedel 90,000 kr.); inkomster: driftbudgeten
847,690 kr.*

Kyrkogårdsinspektör (17).

Ruthner, C. G.; träffas helgfria dagar 10—11.

Kontorsassistent (13).

Östedt, F. H.

Två *verkmästare* (2 *kl.*) (14), en *e. o. krematorieföreståndare* (XIII), en *verkmästare* (3 *kl.*) (12), två *e. o. verkmästare* (3 *kl.*) (XII), tre *e. o. krematoriebiträden* (XI), två *extra krematoriebiträden* (3,780 kr.), en *extra verkmästare* (3,780 kr.), ett *e. o. första kontorsbiträde* (VII), ett *e. o. kontorsbiträde* (V), ett *extra kontorsbiträde* (2,400 kr.).

Dessutom *arbetare* (vintern lägst 45, sommaren högst 110) och *arbeterskor* (vintern lägst 6, sommaren högst 358).

Stockholms stads hälsovårdsnämnd och i samband därmed stående institutioner.

Hälsovårdsnämnden.

Vasagatan 6 (postadress: postfack, Stockholm 1; postgirokonto nr 50324); t. »hälsovårdsnämnden». Nämnden sammanträder i regel varannan tisdag kl. 15.

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

Kungl. förordningen den 23 maj 1862 om kommunalstyrelse i Stockholm upptog bland stadens verkställande myndigheter en sundhetsnämnd för handläggning av frågor rörande allmänna hälsotillståndet och sjukvården. Fr. o. m. år 1878 övertogs dessa bestyr, bl. a. jämlikt hälsovårdsstadgan för riket den 25 september 1874, av *Stockholms stads hälsovårdsnämnd*.

Enligt hälsovårdsstadgan den 19 juni 1919 skall varje stad utgöra ett hälsovårdsområde. Inom varje sådant område skall finnas en hälsovårdsnämnd, vilken det åligger att ägna uppmärksamhet och tillsyn åt allt, som kan inverka på allmänna hälsotillståndet i staden. Hälsovårdsnämnden skall sända övervaka efterlevnaden av i hälsovårdsstadgan m. fl. författningar givna föreskrifter om den allmänna hälsovården, verka för åstadkommande av goda sanitära förhållanden med avseende å behovet av vatten- och avloppsledningar, bostäder och badmöjligheter m. m.

Genom beslut den 22 december 1932 har stadskollegiet, enligt bemyndigande av stadsfullmäktige, uppdragit åt hälsovårdsnämnden i Stockholm att, jämte de nämnden enligt allmänna författningar tillkommande uppgifter, handhåva förvaltningen av nämndens laboratorier, desinfektionsanstalt, isoleringsanstalt, och karantänsstallar samt de fristående poliklinikerna, polikliniken för könssjuka å S:t Görans sjukhus samt tuberkulosbyrån, ävensom att handlägga ärenden rörande stadsdistriktsläkarnas, stadssjuksköterskornas och de kommunalt anställda barnmorskornas verksamhet.

Den 15 juni 1939 beslöt stadsfullmäktige, med ändring av tidigare gällande bestämmelser, uppdraga åt sjukhusdirektionen att fr. o. m. den 1 januari 1940 handhåva förvaltningen av skol-

hemmet för astmasjuka, stadens bakteriologiska och kliniska laboratorier, de fristående poliklinikerna, polikliniken för könssjuka å S:t Görans sjukhus samt Vårby konvalescenthem, ävensom att handlägga ärenden rörande stadssjuksköterskornas verksamhet.

Då sjukvårdsberedningen i stället för hälsovårdsnämnden fr. o. m. den 1 januari 1942 är epideminämnd och barnmorskestyrelse i Stockholm, sorterar numera Epidemisjukhuset och distriktsbarnmorskorna under sjukhusdirektionen.

Beträffande stadens sjukhusvård i övrigt, vilken omhänderhaves av sjukhusdirektionen, se sid. 120.

Hälsovårdsnämnden består i enlighet med 2 § hälsovårdsstadgan av polismästaren och förste stadsläkaren såsom självskrivna ledamöter samt fem andra ledamöter, vilka jämte fem suppleanter för de valda ledamöterna utses av stadsfullmäktige för fyra år. Nämnden utser årligen inom sig ordförande och vice ordförande. Genom kungl. brev den 31 januari 1941 upphävdes tidigare gällande föreskrift angående sammansättningen av Stockholms stads hälsovårdsnämnd. Tillika förklarades, att stadsfullmäktige före den 1 april 1941 skulle företaga val av nämnd för tiden 1 april 1941—31 december 1943. Stadsfullmäktiges val av ledamöter och suppleanter för ovannämnda tid skedde den 17 mars 1941 (fyllnadsval den 29 juni och 7 december 1942) och för åren 1942—1945 den 1 december 1941 (fyllnadsval den 7 december 1942 och 17 maj 1943).

Författningar m. m. Instruktion för Stockholms stads hälsovårdsnämnd fastställd av ÖA 3 mars 1941 (Kf 1940: nr 62), med ändr. 31 jan. 1942. Hälsovårdsstadga 19 juni 1919, med ändr. 19 mars 1920, 30 maj 1930, 5 juni 1931, 30 dec. 1932, 28 juni 1935, 26 juni 1936, 13 maj 1937, 16 dec. 1938 och 19 juli 1941. Tuberkulosförordning 31 mars 1939. Stadskollegiets beslut 22 dec. 1932 ang. fördelning av vissa förvaltnings- och arbetsuppgifter mellan hälsovårdsnämnden och sjukhusdirektionen. Stadsfullmäktiges beslut 15 juni 1939 ang. överförande av vissa förvaltningsuppgifter från hälsovårdsnämnden till sjukhusdirektionen.

Stat år 1943. Utgifter: driftbudgeten 2,532,025 kr.; inkomster: driftbudgeten 104,400 kr.

Hälsovårdsnämndens ledamöter.*Ordförande.*

*Carlsson, Abel E., kamrerare.

*Vice ordförande.**Ekdahl, f. Hoffman, Alma E. E., handels-
idkarska.*Övriga ledamöter.*

Ros, A. K. E., polismästare (självskr.).

Rietz, A. E., förste stadsläkare (självskr.).

Adolfsson, F. K., kassör.

Johansson, Lilly E. E., fabriksarbeterska, stads-
fullm.

*Pehrzon, V. M., direktör.

*Suppleanter.¹⁾**Carlsson, f. Eriksson, B. L. V. (Brynild),
fru, stadsfullm.Hermansson, f. Johansson, Agnes E., folkskol-
lärarinna.

*Jeansson, f. Johansson, Alice, föreståndarinna.

Lundmark, B. G., köpman, stadsfullm.

*Svedendahl, C. G. A., kontorist.

Kassaförvaltare.

Rietz, A. E.; Adolfsson, F. K. (suppl.).

*E. o. sekreterare (XXI).*Hägemark, C. L. A.; t. »hälsovårdsnämnden»;
mottagningstid: 10—11.*Ombudsman.*

Hägemark, C. L. A. (se ovan).

Tjänstedelegerade.

(För yttranden till nämnden i personalärenden.)

Carlsson, Abel E., ordf.; Rietz, A. E.; Pehr-
zon, V. M.*Sekreterare.*

Hägemark, C. L. A. (se ovan).

*Revisorer.*Stadsfullmäktige utse årligen i december fem
revisorer jämte tre suppleanter för granskning
av hälsovårdsnämndens, sjukhusdirektionens,¹⁾ Ordföranden samt ledamöterna hrr Pehr-
zon, Adolfsson och fröken Johansson skola vid
förfall i första hand ersättas av suppleanterna
fruar Hermansson, Carlsson och hr Sveden-
dahl i nu nämnd ordning och vice ordföranden
i första hand av suppleanterna hr Lundmark
och fru Jeansson i nu nämnd ordning.Sachsska barnsjukhusets och Eastmandirekti-
onens räkenskaper och förvaltning under näst-
följande år.

Ahlström, E. A., försäljningschef, stadsfullm.

Andersson, A. H., kassör.

Breding, G. E., förste stationsskrivare.

Holm, K. I., järnarbetare, ordf.

Ohlson, V. G. H., tjänsteman.

Suppleanter:

Hjertén, H. I., civilingenjör.

Johansson, f. Franzén, Astrid Ch., fru.

Queckfeldt, Gunborg, kanslibiträde.

Hälsovårdsnämndens expedition.¹⁾*Vasagatan 6 (postgirokonton nr 50324); t.
»hälsovårdsnämnden»; expeditionstid: 10
—12, 13—15, lördagar 10—12, 13—14.*Den dagliga ledningen av hälsovårdsförvaltning-
en tillkommer förste stadsläkaren (se sid. 207),
som varje söckendag å av nämnden bestämd tid
är tillstädes å nämndens expedition, varest även
sundhetsinspektörerna (se sid. 210), förste och
andre stadsveterinärerna (se sid. 210), bostads-
inspektören (se sid. 212) och byråingenjören (se
sid. 210) träffas dagligen å vissa tider (se nedan).*Stat år 1943. Utgifter: driftbudgeten 181,700
kr.; inkomster: driftbudgeten 3,500 kr.**Förste stadsläkare (D).*Rietz, A. E.; t. »hälsovårdsnämnden»; mottag-
ningstid: 14—15 (lördagar 13—14).*Sundhetsinspektör (26).*Ströman, R. A.; t. »hälsovårdsnämnden»; mot-
tagningstid: 14—15 (lördagar 13—14).*E. o. biträdande sundhetsinspektör
(XXI).*Malmström, F. K. B.; t. »hälsovårdsnämnden»;
mottagningstid: 13—14.*Förste stadsveterinär (24).*Larsson, R.; t. »hälsovårdsnämnden»; mottag-
ningstid: 13—14.*Andre stadsveterinär (22).*Vakant, *tf. Plazikowski*, U. E. M.; t. 23 05 65;
mottagningstid: 15—16.*Bostadsinspektör (23).*Bjurström, O. E.; mottagningstid: 14—15, lör-
dagar och dag före helgdag 13—14.¹⁾ Viss personal är t. v. gemensam för hälso-
vårdsnämndens expedition och sjukhusdirektörs-
kontoret; jfr sid. 118.

HN

Byråingenjör (22).

Ericsson, G. J. I.; t. »hälsövrårdsnämnden»;
mottagningsid: 13—15.

Extra ingenjör.

Blomberg, T. H.

Laboratorieföreståndare (21)

(å indragningsstat).

Sundberg, T.

Kamrerare (1 kl.) (21).

Lundberg, I.; t. »hälsövrårdsnämnden» och
11 90 80; mottagningsid: 10—12, 13—15.

Förste kammarskrivare (17).

Malmström, E. A.

Kontorsassistent (13).

Ahnfelt, Inga L., fru.

*Förste kontorsskrivare och kassör
(11).*

Ersson, Kerstin M.

Två kontorsskrivare (9), två första kontorsskrivare (7), två e. o. kontorsskrivare (V), ett extra kontorsskrivare (2,400 kr.), en förvaltningsförvaltare (360 kr.).

Förste expeditionsvakt (8).

Haegerstolpe, K. G. A.

En expeditionsvakt (6), tre automobilförare (7), två av dessa åtnjuta avlöning enl. lönegrupp 8, en e. o. automobilförare (VII), en e. o. expeditionsvakt (VI), två e. o. telefonister (IV), en extra automobilförare.

Stadsläkare och stadsdistriktsläkare.

(Ang. sjukhusläkarna se under de särskilda sjukhusen sid. 122 ff.; ang. sundhetsinspektören, förste och andre stadsveterinären, bostadsinspektören m. fl. se under hälsövrårdsinspektionen sid. 209, och bostadsinspektionen sid. 211.)

Förste stadsläkaren tillsättes i den ordning k. m:t bestämmer. Förste stadsläkaren är förman för stadens övriga tjänsteläkare och chef för den under hälsövrårdsnämnden lydande personalen. Honom åligger särskilt att fullgöra ej mindre vad enligt allmänna läkarinstruktionen tillkommer förste provinsialläkare och stadsläkare, i den mån icke stadsläkares åligganden tillkomma andre stadsläkaren eller stadsdistriktsläkare, än även att bereda och föredraga ärenden, som enligt den för hälsövrårdsnämnden gällande instruktionen ankomma på nämnden att handlägga samt ombesörja verkställigheten av nämndens beslut, att av stadsdistriktsläkarna varje vecka mottaga uppgifter rörande sjuklig-

heten i staden samt upprätta och vid hälsövrårdsnämndens sammanträden framlägga sammandrag av de sålunda inkomna uppgifterna, att med biträde av stadens statistiska kontor årligen utarbete berättelse över hälsövrårdsnämndens verksamhet, samt att varje söckendag å tid, som hälsövrårdsnämnden bestämmer, vara för allmänheten tillgänglig i nämndens expedition.

Andre stadsläkaren tillsättes på enahanda sätt som förste stadsläkaren. Det åligger andre stadsläkaren särskilt: att verkställa rättsmedicinska undersökningar samt avgiva utlåtanden och intyg till myndigheter och enskilda personer, allt i enlighet med allmänna läkarinstruktionens föreskrifter för provinsialläkare, att å sökande, som inställer sig å hans åmbetsrum, meddela erforderligt läkarbetyg för inträde å försörjningsavdelning av stadens fattigvårdsanstalter, samt att varje söckendag å tid, som överståthållarämbetet bestämmer, vara tillstädes å sitt ämbetsrum.

Stadsdistriktsläkarna tillsätts av hälsövrårdsnämnden medelst förordnanden tills vidare. Stadsdistriktsläkares huvudsakliga åligganden äro: att utan särskild ersättning meddela sjukvård åt sjuka, som äro medellösa eller omhändertagits av polismyndighet samt åt barn, som omhändertagits av barnvårdsnämnden, ävensom sjuka tillhörande den stadens tjänstepersonal som är tillförsäkrad rätt till fri läkarvård och icke enligt gällande föreskrifter är hänvisad till särskild läkare för erhållande av dylik vård, att till intagning å sjukvårdsinrättning anmäla dem som icke lämpligen kunna skötas i hemmet, börande därvid intyg över den sjukets tillstånd avgivas enligt fastställt formulär, att utan särskild ersättning utfärda intyg för personer, som söka eller åtnjuta understöd av fattigvården eller omhändertagits av barnvårdsnämnden eller söka inträde å stadens fattigvårds- eller barnvårdsanstalter eller söka pension eller understöd enligt lagen om allmän pensionsförsäkring och som vid verkställd besiktning funnits äga nedsatt arbetsförmåga, skolande i det sistnämnda fallet intyget utfärdas enligt fastställt formulär; för intyg åt person med hemortsrätt utom staden äger dock läkaren utfärdad särskild ersättning av fattigvården; att då dödsfall inträffat inom distriktet på grund av sjukdom, under vilken läkar-tillsyn icke åtnjuts, på anmodan företaga sådan undersökning om sjukvårdsförloppet och besiktning av liket, som för dödsorsakens utrönande erfordras, att över sådana förhållanden, vilka kunna utöva menligt inflytande på det allmänna hälsotillståndet, hava noggrann tillsyn och, där omständigheterna sådant påkalla, därom göra anmälan hos förste stadsläkaren, att, om han därtill förordnas, vara ympare inom anvisat ympingsdistrikt.

Stadsdistriktsläkare bör, där hälsövrårdsnämnden icke finner skäl medgiva undantag, hava sin bostad inom det honom anvisade distriktet.

Betr. av staden tillhandahållen barnmorskevård se sid. 143.

Betr. stadssjuksköterskor se sid. 142.

Instruktioner m. m. Instruktion för förste och andre stadsläkarna samt stadsdistriktsläkarna, fastställd av medicinalstyrelsen 13 febr. 1941 (Kf 1941: nr 2). K. brev till ÖÅ 17 juni 1881 ang. förändrade bestämmelser för tillsättning av stadsläkare i Stockholm.

Förste stadsläkare (D).

Rietz, A. E. (se sid. 205); hälsovårdsnämndens expedition, Vasagatan 6, C.; t. »hälsovårdsnämnden»; mottagningstid: 14—15 (lördagar 13—14).

Andre stadsläkare (21)

(nuv. inneh. åtnjuter avlöning enl. lönegrupp 23).

Hultkvist, G. E.; Kornhamnstorg 4, C.; t. 1005 11; mottagningstid: 9,30—10,30.

Läkardistriktet.¹⁾

Nikolai läkardistrikt

(omfattande Storkyrkoförsamlingen).

Stadsdistriktsläkare (1 kl.) (19).

Berg, Henny M.; mottagning: Kornhamnstorg 4, C.; t. 10 46 92 (bostaden: 41 28 27); mottagningstid: 9—10.

Kungsholms läkardistrikt

(omfattande Kungsholms och Klara församlingar.)

Stadsdistriktsläkare (2 kl.) (18).

Österberg, J. H.; Kungsholmstorg 16, K.; t. 50 20 40; mottagningstid: vardagar 8,30—9,30, sön- och helgdagar 9,30—10,30.

S:t Görans läkardistrikt

(omfattande östra delen av S:t Görans församling, med gräns i Igeldammsgatan, Mariebergsgatan och Lindhagensgatan till Mälaren).

Stadsdistriktsläkare (1 kl.) (19).

Ottander, C. O. C.; S:t Eriksgatan 23, K.; t. 50 28 05; mottagningstid: 9,30—10,30, fredagar 11—11,30.

Fredhälls läkardistrikt

(omfattande västra delen av S:t Görans församling, med gräns i Igeldammsgatan, Mariebergsgatan och Lindhagensgatan till Mälaren, ävensom av Bromma församling Stora och Lilla Essingen).

¹⁾ Stadens nuvarande indelning i läkardistrikt är bestämd genom hälsovårdsnämndens beslut den 9 okt. 1934, 13 maj 1938, 13 juni 1939 och 25 aug. 1942 (se Kf 1942: nr 86).

Stadsdistriktsläkare (2 kl.) (18).

Friberg, C. F. S.; Drottningholmsvägen 78, K.; t. 53 50 45; mottagningstid: 9—10.

Matteus läkardistrikt

(omfattande Matteus församling).

Stadsdistriktsläkare (1 kl.) (19).

Magnusson, A. B. F.; Rörstrandsgatan 3, 1 tr., Va.; t. 33 65 28; mottagningstid: 8,30—9,30.

Gustav Vasa läkardistrikt

(omfattande Gustav Vasa församling).

Stadsdistriktsläkare (2 kl.) (18).

Kåge, G. M.; Drottninggatan 108, Va.; t. 30 49 99; mottagningstid: vardagar 8,30—9,30, sön- och helgdagar 8,30—9.

Johannes läkardistrikt

(omfattande Johannes och Adolf Fredriks församlingar).

Stadsdistriktsläkare (1 kl.) (19).

Pettersson, H. T., tjl., tf. Rödmark, O. E.; Upplandsgatan 50, 3 tr., Va.; t. 32 45 32 (bostaden: 30 36 00); mottagningstid: 9—10.

Östermalms västra läkardistrikt

(omfattande Jakobs och Engelbrekts församlingar.)

Stadsdistriktsläkare (2 kl.) (18).

Rülcker, E. R. A. O.; Nybrogatan 28, 4 tr., Ö.; t. 60 10 15; mottagningstid: vardagar 8,30—9,30, sön- och helgdagar 9,30—10.

Östermalms östra läkardistrikt

(omfattande Hedvig Eleonora och Oscars församlingar).

Stadsdistriktsläkare (2 kl.) (18).

Floorn, J. A.; Storgatan 10, Ö.; t. 61 01 44; mottagningstid: 9—10.

Katarina norra läkardistrikt

(omfattande norra delen av Katarina församling och östra delen av Maria Magdalena församling, med gräns för distriktet i Folkungagatan från Renstiernas Gata, samt Götgatan, Högbergsgatan, Kvarngatan och Maria Trappgränd).

Stadsdistriktsläkare (2 kl.) (18).

Rasch, F. W.; Folkungagatan 61, 2 tr., Sö.; t. 40 00 58; mottagningstid: 9—10.

HN

Katarina södra läkardistrikt

(omfattande den del av Katarina församling, som begränsas i norr av Folkungagatan från Renstiernas Gata, Götgatan och församlingsgränsen västerut samt i söder av Sofiagatan från Renstiernas Gata och Blekingegatan).

Stadsdistriktsläkare (1 kl.) (19).

Sandborgh, L. A.; Götgatan 58, t. h., 4 tr., Sö.; t. 40 45 50; mottagningstid: 10—11.

Sofia östra läkardistrikt

(omfattande norra delen av Sofia församling med gräns i Skånegatan och Danvikskanalen).

Stadsdistriktsläkare (1 kl.) (19).

Åkerberg, C. L. K.; Folkungagatan 110, 3 tr., Sö.; t. 40 06 04; mottagningstid: 9—10.

Hammarby läkardistrikt

(omfattande den del av Katarina församling, som begränsas i norr av Sofiagatan och i väster av Södermannagatan, ävensom av Sofia församling den del å Södermalm, som ligger söder om Skånegatan och öster om Södermannagatan).

E. o. stadsdistriktsläkare (2 kl.) (XVIII).

Vakant, *tf. Pettersson, H. T.;* Ringvägen 112, Sö.; t. 42 09 20; mottagningstid: 9—10.

Sofia västra läkardistrikt

(omfattande den del av Sofia församling, som ligger väster om Södermannagatan samt den del av Katarina församling, som ligger väster om Södermannagatan och söder om Sofiagatan och Blekingegatan till församlingsgränsen).

Stadsdistriktsläkare (1 kl.) (19).

Knaust, O. W.; Folkungagatan 50 (Götgatspatset), 3 tr., Sö.; t. 41 52 26; mottagningstid: vardagar 10—11, sön- och helgdagar 8,30—9,30.

Maria läkardistrikt

(omfattande västra delen av Maria Magdalena församling med gräns i Maria Trappgränd, Kvarngatan och Högbergsgatan till Banbrinken).

Stadsdistriktsläkare (1 kl.) (19).

Engström, R. O.; Södermalmstorg 4, 1 tr., Sö.; t. 40 35 37; mottagningstid: 9—10.

Högalids läkardistrikt

(omfattande Högalids församling).

Stadsdistriktsläkare (1 kl.) (19).

Hulting, C. G.; Hornsgatan 57, Sö.; t. 41 47 88; mottagningstid: vardagar 9—10, sön- och helgdagar 10—11.

Liljeholmens läkardistrikt

(omfattande stadsdelarna Aspudden, Midsommar-kransen, Hägersten, Mälarhöjden, Jakobsberg och Sättra).

Stadsdistriktsläkare (1 kl.) (19).

Vakant, *tf. Lindahl, J. O.;* Hägerstenvägen 120, Aspudden; t. 45 03 38; mottagningstid: 10—11, lördagar 10,30—11,30.

Gröndals läkardistrikt

(omfattande stadsdelarna Gröndal, Liljeholmen, Reimersholme, Nybohov och Årsta väster om stambanan).

E. o. stadsdistriktsläkare (2 kl.) (XVIII).

Bexelius, J. G.; Långholmogatan 26, Sv.; t. 43 65 14; mottagningstid: 8,30—9,30.

Älvsjö läkardistrikt

(omfattande av Brännkyrka församling stadsdelarna Älvsjö, Långbrodal, Långsjö, Herrängen, Långbro, Västberga, Östberga, Liseberg och Örby).

Stadsdistriktsläkare (1 kl.) (19).

Malmgren, G. W. K.; Johan Skyttes Väg 200, Älvsjö 1; t. 47 11 04; mottagningstid: vardagar 9—10, sön- och helgdagar 10—11 (sept.—maj), 9—10 (juni—aug.).

Enskede norra läkardistrikt

(omfattande stadsdelarna Norra och Södra Hammarby, Johanneshov, Enskede Gärd och Enskede-fältet samt Årsta öster om stambanan).

E. o. stadsdistriktsläkare (2 kl.) (XVIII).

Vakant, *tf. Lindström, B. G.;* Gamla Dalarövägen 43, 1 tr., Enskede 1; t. 49 49 15 (bostaden: 50 54 80); mottagningstid 10—11.

Enskede södra läkardistrikt

(omfattande Enskede församling med undantag av stadsdelarna Norra och Södra Hammarby, Johanneshov, Årsta, Enskede Gärd och Enskede-fältet).

Stadsdistriktsläkare (1 kl.) (19).

Ericsson, V. A.; Handelsvägen 20, 1 tr., Enskede 1; t. 49 13 44; mottagningstid: vardagar 9—10.

Bromma läkardistrikt

(omfattande Bromma församling med undantag av Stora och Lilla Essingen).

Stadsdistriktsläkare (2 kl.) (18).

Zandrén, S. A.; Gustavslundsvägen 168, Ulv-sunda; t. 25 05 02; mottagningstid: vardagar 9—11.

Hälsövärdssinspektionen.

Vasagatan 6 (rörinspektionen: Klara Västra Kyrkogata 3 B, 3 tr.), C.; t. hälsövärdssinspektionen; expeditionstid: 8—17 (lördagar 8—15).

Hälsövärdssinspektionen avser att bereda hälsövärdssinspektionens biträde vid tillsynen över ordningen i staden, vad hälsövärdssinspektionens chef närmast under förste stadsdistriktsläkaren är hälsövärdssinspektionens, som tillsättes av hälsövärdssinspektionens. Till hälsövärdssinspektionen räknas också bitr. hälsövärdssinspektionen, byråingenjören och extra ingenjören, förste och andre stadsdistriktsläkaren samt förste veterinären och veterinären vid nämndens anstalter för födoämneskontroll, vilka hava sin huvudsakliga verksamhet vid födoämneskontrollen (se sid. 210). Veterinärerna skola vara legitimerade samt med för besiktningssman vid offentlig köttkontroll stadgad kompetens.

Sundhetsinspektören och biträdande sundhetsinspektören åligger huvudsakligen: att utöva tillsyn över stadens allmänna hälsövärd, att åt hälsövärdssinspektionens tillsyningsmän lämna nödig undervisning i allmän hälsövärdslära och annat, som till deras yrke hör, att själva eller genom den övriga personalen såväl under systematiskt anordnade som tillfälliga besök i stadens olika delar undersöka de sanitära förhållandena, att särskilt ägna sin uppmärksamhet åt infektionssjukdomarnas förhållanden i staden och att dagligen hålla förste stadsdistriktsläkaren underrättad om inträffade fall av i epidemilagen omförmälda sjukdomar och i anledning därav vidtagna åtgärder, att utöva ledningen av stadens desinfektions-, isolerings- och avlusningsanstalter samt den kommunala yrkesinspektionen, att varje helgfri dag på bestämd tid vara för allmänheten tillgänglig å nämndens expedition. Vid förfall för förste stadsdistriktsläkaren är sundhetsinspektören skyldig att hans tjänsteåligganden bestrida, såvida han därtill förordnas.

Förste stadsdistriktsläkaren åligger att hålla tillsyn över kött, mjölk och andra animala födoämnen, som i staden hållas till salu eller dit införas för sådant ändamål, över transporter av hithörande födoämnen samt över sådana lägenheter och platser, där animala födoämnen försälgas eller till försäljning bearbetas eller förvaras, att lämna hälsövärdssinspektionens personal nödig undervisning i födoämneskontroll och tillse, att densamma äger god kännedom om sina skyldigheter härutinnan och om de författningar och föreskrifter, varpå dessa grundas. Han

skall därjämte förestå stadens karantänsanstalter för från utrikes orter sjöledes införda djur samt ägna sorgfällig uppmärksamhet åt sådana förhållanden inom staden, som kunna menligt inverka på husdjurens sundhet eller bland dem beförda uppkomsten och spridningen av smittsamma sjukdomar. Han skall på kallelse närvara vid nämndens sammanträden samt äger även beivra slakthus- och saluhallsstyrelsens sammanträden.

Andre stadsdistriktsläkaren har att biträda förste stadsdistriktsläkaren i honom tillkommande göromål. Han skall därjämte vid förfall för förste stadsdistriktsläkaren eller förste veterinären vid anstalterna för födoämneskontroll bestrida deras tjänsteåligganden.

Byråingenjören åligger att granska förslag och ritningar till rörlednings- och s. k. sanitära installationsarbeten samt att utöva kontroll över dylika arbeten ävensom att å nämndens vägnar avgiva yttrande till industriverksstyrelsen över ansökningar om entreprenörsrättigheter för avloppsledningar. Sådana ansökningar må icke av industriverksstyrelsen beviljas, med mindre hälsövärdssinspektionen tillstyrkt desamma. Ingenjören har vidare att förrätta till hälsövärdssinspektionens område hörande undersökningar i fråga om teknisk hygien beträffande bostäder, samlingslokaler, fabriker och näringsanläggningar samt att häröver avgiva utlåtande, ävensom att i övrigt utföra de andra uppdrag och undersökningar, som nämnden, förste stadsdistriktsläkaren eller sundhetsinspektören påkallar.

Förste veterinären och veterinären vid hälsövärdssinspektionens anstalter för födoämneskontroll åligger att å nämndens mjölkhygieniska laboratorium samt dess kontrollbyråer för importerade, anhängna och inlämnade födoämnen utföra erforderliga undersökningar samt handhåva närmaste ledningen i fråga om mjölkkontrollen. Förste veterinären åligger därjämte att ansvara för att influtna medel i föreskriven ordning till nämnden inlevereras samt att granska inkomna räkningar och anstalternas räkenskaper. Han skall vid förfall för förste och andre stadsdistriktsläkaren bestrida deras åligganden. Veterinären är skyldig att vid förfall för förste veterinären bestrida hans åligganden.

I övrigt utgöres hälsövärdssinspektionen av en extra ingenjör, en inspektör, en underinspektör, 9 (därav 1 vakant) förste tillsyningsmän (därav 2 å extra ordinarie stat) och 33 (därav 1 vakant) tillsyningsmän (därav 8 å extra ordinarie stat).

Inspektören utövar det närmaste förmanskapet över tillsyningsmännen och vägleder dessa vid deras arbete, övervakar, att hälsövärdssinspektionens uppgifter angående avhjäljande av sanitära olägenheter efterkommas, samt är efter förordnande åklagare i sundhetsmål.

Underinspektören är anställd som förman vid den år 1908 tillkomna rörinspektionen för tillsyn över rörlednings- och s. k. sanitära installationsarbeten.

HN

Av förste tillsyningsmännen tjänstgöra en vid rörispektionen, en vid importkontrollen, en vid mjölkkontrollen, en vid kommunala yrkesinspektionen och fyra vid övrig hälsövarðsinspektion.

Tillsyningsmännen älliga huvudsakligen: att vaksamt efterspana befintliga sanitära olägenheter samt att även hava uppmärksamheten fastad på efterlevnaden av de föreskrifter rörande sundheten och snyggheten i staden, vilkas övervakande författningsenligt tillhör allmänna polisen, samt, om de finna något i detta avseende att anmärka, därom till inspektören avgiva rapport.

Desinfektion i bostäder verkställes av hälsövarðsinspektionen jämlikt epidemilagen den 19 juni 1919 samt tuberkulosförfordningen den 31 mars 1939, ävensom i andra fall på begäran av enskilda eller där särskilda omständigheter anses påkalla en dylik åtgärd. Desinfektionerna utföras av särskild personal.

Den kommunala yrkesinspektionen älligger huvudsakligen att övervaka efterlevnaden av lagen den 29 juni 1912 om arbetarskydd och övriga till arbetarskyddet hörande författningar. Vid inspektionen tjänstgöra en e. o. förste tillsyningsman och två tillsyningsmän.

Författningar. Hälsövarðsstadga 19 juni 1919, med ändr. Kungl. cirkulär 24 okt. och 10 nov. 1919 med föreskrifter i fråga om tillämpningen av vissa bestämmelser i hälsövarðsstadgan. Reglemente ang. avloppsledningar för spillvatten inom hus och tomter, fastställt av ÖÅ 8 juli 1908, med ändr. 19 maj 1930. Särskilda föreskrifter ang. avloppsledningar för spillvatten m. m. inom hus och tomter i Stockholm, antagna av hälsövarðsnämnden 6 dec. 1918, med ändr. Instruktion för Stockholms [hälsopolis], fastställt av hälsövarðsnämnden 8 okt. 1880. Instruktion för sundhetsinspektören, fastställt av hälsövarðsnämnden 5 maj 1931. Instruktion för förste och andre stadsveterinärerna i Stockholm, fastställt av medicinalstyrelsen 19 jan. 1935. Allmän veterinärintstruktion, fastställt av k. m:t 17 nov. 1933, med ändr. Lag 29 juni 1912 om arbetarskydd, med ändr. Lag 16 maj 1930 om arbetstidens begränsning.

Stat år 1943. Utgifter: driftbudgeten 693,850 kr. (inkl. utrotandet av råttor).

Sundhetsinspektör (26).

Ströman, R. A.; t. »hälsövarðsnämnden»; mottagningstid: 14—15 (lördagar 13—14).

E. o. biträdande sundhetsinspektör (XXI).

Malmström, F. K. B.; t. »hälsövarðsnämnden»; mottagningstid: 13—14.

Förste stadsveterinär (24).

Larsson, R.; t. »hälsövarðsnämnden»; mottagningstid: 13—14.

Andre stadsveterinär (22).

Vakant, *tf.* **Plazikowski, U. E. M.,** t. 23 05 65; mottagningstid: 15—16 å Östra Järnvägs-gatan 8.

Byråingenjör (22).

Ericsson, G. J. I.; t. »hälsövarðsnämnden»; mottagningstid: 13—15 (lördagar 13—14).

Extra ingenjör.

Blomberg, T. H.

Förste veterinär vid hälsövarðsnämndens anstalter för födoämneskontroll (22).

Kempe, E. H. (se nedan).

Inspektör (2 kl.) (18).

Lindén, A. G.; t. »hälsövarðsnämnden»; mottagningstid: 13—14.

Underinspektör (15).

Larsson, J. Hj.

Förste tillsyningsmän (14).

Carlbon, B. O. (för mjölkkontrollen); **Holmér, C. E.** (vid rörispektionen); **Tell, E. G.;** **Hellsén, J. A.;** **Sandblom, J.;** **Altbäck, O. H.;** en vakant.

E. o. förste tillsyningsmän (XIV).

Fahlström, A. E. (för kommunala yrkesinspektionen); **Grenhagen, A. I.**

Tjugufem *tillsyningsmän* (12), åtta *e. o. tillsyningsmän* (XII), varav fem vid rörispektionen, fyra vid mjölkkontrollen, två vid kommunala yrkesinspektionen (däraf en vakant), ett *extra skrivbiträde* (2,040 kr.).

Anstalter för födoämneskontroll.

I enlighet med hälsövarðsstadgan samt andra författningar och hälsövarðsföreskrifter älligger det hälsövarðsnämnden att hålla tillsyn över i staden till salu hållna födoämnen och dryckesvaror och att övervaka, att endast enligt lagen ang. köttbesiktning och slakthus besiktigat och stämplat, färskt kött hålles till salu.

Dessutom skall nämnden enligt förordningen ang. kontroll vid införsel till riket av köttvaror och djurfett handhava undersökning och stämpling av sådana varor samt därjämte enligt hälsövarðsstadgan utöva kontroll över andra från utlandet till eller över Stockholm importerade födoämnen.

För utövande av denna kontroll har nämnden bl. a. inrättat ett mjölkhygieniskt laboratorium samt kontrollbyråer för undersökning dels av utav allmänheten inlämnade eller av hälsövarðsinspektionen anhallna födoämnen, dels ock av importerade födoämnen.

Författningar. Hälsovårdsstadgan 19 juni 1919, med ändr. Giftstadgan 7 dec. 1906, med ändr. Medicinalstyrelsens kung. 20 dec. 1930 ang. undersökning och bedömning av mjölk, med ändr. 18 april 1934. Lag 11 maj 1934 ang. köttbesiktning och slakthus, med ändr. K. förordn. 29 juni 1917 ang. förbud i vissa fall mot användande av vilseläggande varubeteckningar vid handel med födoämnen, med ändr. K. kung. 14 juni 1928 ang. den högst tillåtna vattenhalten i smör. K. förordn. 30 sept. 1921 ang. kontroll vid införsel till riket av köttvaror och djurfett, med ändr. Medicinalstyrelsens kung. 6 mars 1922 med föreskrifter ang. veterinärundersökning vid införsel till riket av köttvaror och djurfett, med ändr. Medicinalstyrelsens kung. 22 mars 1922 och senare beträffande stämpel och märken, som under vissa förhållanden berättiga till införsel i riket utav köttvaror och djurfett. Taxa å avgifter för i Stockholm verkställd undersökning och stämpling av till riket införda köttvaror och djurfett, fastställd av medicinalstyrelsen 5 maj 1942. Taxa å avgifter för undersökning av importerade födoämnen (med undantag av köttvaror och djurfett) samt för undersökning av inlämnade mjölkprov, antagen av hälsovårdsnämnden 24 nov. 1920.

Stat år 1943. Utgifter: driftbudgeten 231,660 kr.; inkomster: driftbudgeten 35,500 kr.

Kontrollbyråerna för importerade, anhängna och inlämnade födoämnen samt mjölkhygieniska laboratorier.

Östra Järnvägsgatan 8, C.; t. 23 05 65 (växel); expeditionstid: 9—16, lördagar 9—15 (kassan 10—14, lördagar 10—13).

Undersökningen av importerade födoämnen verkställs under ordinarie tultid, och skall anmälan därom göras mellan kl. 9 och 10.

Förste veterinär (22).

Kempe, E. H. (se ovan); t. 23 05 65 (växel), efter kl. 17 11 06 00; mottagningstid: 13—14.

Veterinär (20).

Plazikowski, U. E. M., tjf. (se sid. 205).

En **tillsyningsman** (12), två **e. o. tillsyningsmän** (XII), sex **mikroskopister** (5; tre av nuv. innehavarna avlönas enl. lönegrupp 6), en **e. o. mikroskopist** (V), en **extra mikroskopist** (1,980 kr.), en **kontorsskrivare** (9), ett **e. o. kontorsbiträde** (V), tre **vaktmästare** (1 kl.) (8), en **expeditionsvakt** (6), tre **e. o. vaktmästare** (1 kl.) (VIII). — Tre **städerskor** (1 a). Dessutom **extra veterinärer, mikroskopister och stämplare** i mån av behov mot av hälsovårdsnämnden fastställd eller i varje särskilt fall bestämd timavlöning.

Kontroll av ladugårdar, från vilka försäljes »kontrollerad mjölk».

Utän hälsovårdsnämndens tillstånd får mjölk icke säljas under benämning »barnmjölk», »kontrollmjölk» eller annan beteckning, som angiver antingen en särskilt sund beskaffenhet hos mjölken eller ock att den varit föremål för särskild kontroll. Sådant tillstånd meddelas endast under villkor, dels att läkare och veterinär, som av hälsovårdsnämnden antagits för utövande av tillsyn å produktionen av kontrollerad mjölk, efter verkställd besiktning av ladugården intygat, att de sanitära förhållandena inom och omkring ladugården med därtill hörande inrättningar samt hälsostillståndet hos den med mjölken sysselsatta personal och de hygieniska förhållanden, under vilka densamma lever, äro fullt tillfredsställande, ävensom att ladugården med avseende på såväl inredning som skötsel tillfredsställer hygienens fordringar och att samtliga de i ladugården uppställda djuren äro friska, och dels att anordningar, som av hälsovårdsnämnden kunna godkännas, äro vidtagna för mjölkens behandling inom Stockholm.

Har dylikt tillstånd meddelats, skall ladugården stå under tillsyn av läkare och veterinär, som av hälsovårdsnämnden för detta ändamål antagits.

Kostnaden för kontrollen skall av ladugårdens ägare eller innehavare gäldas enligt av hälsovårdsnämnden fastställd taxa.

Instruktioner m. m. Instruktion för kontrollläkare och kontrollveterinär för ladugårdar, från vilka försäljning sker av kontrollerad mjölk, fastställd av hälsovårdsnämnden 30 juni 1905. Program för ladugårdar, från vilka försäljes kontrollerad mjölk, av hälsovårdsnämnden fastställt 30 juni 1905. Taxa för kontrollläkare och kontrollveterinär för ladugårdar, från vilka försäljning sker av kontrollerad mjölk, av hälsovårdsnämnden fastställd 9 april 1920. Hälsovårdsnämndens beslut 5 jan. 1932 ang. bemyndigande för förste stadsläkaren att i förekommande fall återkalla tillstånd till leverans av »kontrollerad mjölk».

Kontrollläkare.

Rietz, A. E., förste stadsläkare; **Ströman, R. A.,** sundhetsinspektör.

Kontrollveterinärer.

Larsson, R.; Kempe, E. H.; Plazikowski, U. E. M.

Bostadsinspektionen.

Vasagatan 6, C.; t. »hälsovårdsnämnden»; expeditionstid: 14—15 (lördagar och dag före helgdag 13—14).

Bestämmelser angående bostadsinspektion hava numera införts i hälsovårdsstadgan. Dessa

HN

bestämmelser avse, att återkommande besiktning genom hälsovårdsnämndens försorg skall anordnas av byggnader, som inrymma boningsrum, ävensom boningsrum i allmänhet, därvid särskild hänsyn skall ägnas beskaftenheten och skötseln av sådana bostäder, där missförhållanden i sanitärt hänseende mest kunna befaras. Stadens bostadsinspektion har till uppgift att i enlighet med hälsovårdsnämndens närmare föreskrifter biträda nämnden vid denna tillsyn. Det åligger i sådant avseende bostadsinspektionens personal att övervaka, att uthyrda bostäder och till desamma hörande utrymmen, såsom kök, avträden, förstugor, trappor, källare, vindar samt andra i nära förbindelse med bostaden stående utrymmen, befinna sig i ett sunt och snyggt skick, ävensom att verka för att bostäderna av invånarna användas på ett sätt, som överensstämmer med sundhetens fordringar. Bostadsinspektionens personal har därvid särskilt att övervaka efterlevnaden av föreskrifterna i hälsovårdsstadgan och andra gällande författningar eller ordningsföreskrifter rörande bostädernas i huvudstaden sundhet och snygghet, såvida icke deras övervakande enligt lag tillkommer annan myndighet. Dock skall det även i sistnämnda fall vara bostadsinspektionens skyldighet att söka uppmärksamma förhandenvarande brister och därom meddela vederbörande myndighet underrättelse.

Bostadsinspektionen avsynar, ur sundhetssynpunkt, nyuppförda byggnader och större ombyggnader, upptager och företager utredning över klagomål i fråga om dåliga lägenheter samt undersöker såväl under systematiskt anordnade som tillfälliga besök i stadens olika delar bostädernas sanitära förhållanden och tillser därvid, att bostäder icke till följd av olämpligt byggnadssätt, bristande underhåll, överbefolkning eller dålig skötsel äro hälsovådliga. Finnes något att i detta hänseende anmärka, söker bostadsinspektionen genom råd och anvisningar ernå nödig rättelse eller anmäler förhållandet genom förste stadsläkaren till hälsovårdsnämnden.

Bostadsinspektören, som skall vara legitimerad läkare, är förman för personalen vid bostadsinspektionen. Det åligger honom, bland annat, att lämna assistenterna undervisning i allmän hälsovårdslära, särskilt beträffande bostädernas hygien. Han har även att verkställa de besiktningar, som kräva hans erfarenhet eller annars på grund av sin grannliga natur böra av honom utföras. Han skall varje söckendag å bestämmd tid vara för allmänheten tillgänglig å nämndens expedition samt vid förfall för förste stadsläkaren eller sundhetsinspektören uppehålla den av dessa tjänster, vartill han förordnas.

Författningar. Instruktion för Stockholms bostadsinspektion 25 febr. 1910 (Kf 1910: nr 21). Medicinalstyrelsens kung. 21 dec. 1936 rör. bostadsinspektion. Instruktion för bostads-

inspektören, fastställd av hälsovårdsnämnden 24 nov. 1931 (Kf 1931: nr 78). Hälsovårdsstadga 19 juni 1919, med ändr.

Stat år 1943. Utgifter: driftbudgeten 94,850 kr.

Bostadsinspektör (23).

Bjurström, O. E.; t. »hälsovårdsnämnden»; mot-tagnings-tid 14—15, lördagar och dag före helgdag 13—14.

Assistent (1 kl.) (12).

Ahlzén, Ebba B.

Assistenter (2 kl.) (10).

Österberg, A. K. (Karin); Eriksson, C. Dagmar K.; Perman, Birgit; Bjurner, f. Nyman, Gunvor M.

E. o. assistent (2 kl.) (X).

Evers, f. Hedberg, Dagny I. K.

Extra assistenter (3,360—2,880 kr.).

Martenius, f. Ralfe, Stina J. M.; en vakant.

Isoleringsanstalten.

Brännkyrkagatan 62, Sö.; t. 41 57 79; expeditionstid: hela dygnet.

Isoleringsanstalten är avsedd att användas för att hårbärgera dels personer, som böra stå under observation för epidemisk sjukdom, dels personer, som måste beredas bostad i samband med åtgärder mot smitta eller ohyra i deras hem. Dessutom mottagas personer vissa dagar i veckan inom badavdelningen för reningsåtgärder mot ohyra. Anstalten rymmer, förutom köks- och förrådslokaler, bostads- och expeditjonsrum samt tvenne badavdelningar, fjorton rum med plats för fyrtio personer. Tillsynen över anstalten utövas av sundhetsinspektören.

Stat år 1943. Utgifter: driftbudgeten 19,620 kr.

Redogörare.

Malmström, E. A. (se sid. 206).

Förestånderska (2,070 kr.).

Jönsson, Edit W.

Tuberkulosbyrån.

Herkulesgatan 1, C.; t. 23 23 95, 23 23 96, 23 23 97; expeditionstid: vardagar 9—14.

Mottagnings-tider:

för vuxna: måndagar, tisdagar, torsdagar, fredagar 9—10, 18—19 (olika tider för olika församlingar);

för barn över 3 år: onsdagar och lördagar 9—14 (olika tider för olika församlingar);

för barn under 3 år (småbarnspoliklinik): tisdagar, onsdagar, fredagar och lördagar 11—12.

Tuberkulosbyrån har till uppgift att lämna råd och upplysningar till bekämpande av tuberkulos och till förekommande av smittospridning samt att, om den sjuke är medellös eller mindre bemedlad, lämna nödigt understöd. Byrån förvaltas under hälsovårdsnämndens överinseende av en särskild dispensärstyrelse, bestående av fem ledamöter jämte två suppleanter, utsedda av hälsovårdsnämnden. Förste stads-läkaren utövar närmaste tillsynen över byråns verksamhet. Byråns arbete ledes av en föreståndare, som skall vara en legitimerad och i tuberkulosjukdomens diagnos, behandling och profylax kunnig läkare.

Understöd åt sjuka, som anlita byråns hjälp, bestämmas av ett förtroenderåd, bestående av byråns föreståndare och fyra personer med fyra suppleanter, varav hälften utses av hälsovårdsnämnden och hälften av fattigvårdsnämnden, med iakttagande, att upplysning inhämtas från fattigvårdsnämnden, innan understöd utdelas, och att anmälan göres, då utdelning av understöd ägt rum. Ej må understöd lämnas åt sjuk, som icke äger hemortsrätt i Stockholm.

Reglemente. Reglemente för Stockholms stads tuberkulosbyrå, fastställt av hälsovårdsnämnden 12 dec. 1933 (Kf 1933: nr 77).

Stat år 1943. Utgifter: driftbudgeten 798,400 kr.; inkomster: driftbudgeten 36,900 kr.

Dispensärstyrelse.

Johansson, f. Nilsson, J. V. E. (Thora), fru, stadsfullm.; **Gullbring**, A. G., överläkare; **Hermansson**, f. Johansson, Agnes E., folkskollärarinna; **Johansson-Visborg**, Anna S., fru, stadsfullm.; **Rietz**, A. E., förste stadsläkare, ordf.

Suppleanter: **Petersson**, f. Dahl, E. Å. R. (Ella), fru; **Hedelius**, A. H., lärare vid stadens tekniska mellanskola, stadsfullm.

Förtroenderåd.

Jansson, f. Kling, Beda F., fru, **Johansson**, f. Nilsson, J. V. E. (Thora), fru, stadsfullm. (utsedda av hälsovårdsnämnden); **Carlsson**, B. A. B., fattigvårdsinspektör, **Johansson**, A., redaktör (utsedda av fattigvårdsnämnden); **Gentz**, C. M. A., överläkare (se nedan).

Suppleanter: **Lindley**, f. Jonsson, Elin J., fru, **Wassén**, f. Petersson, Amy K., fru (utsedda av hälsovårdsnämnden); **Nilsson**, f. Gäfvert, Ingegerd A. M., föreståndarinna, **Ström**, f. Hånes, Hildegard A., fru (utsedda av fattigvårdsnämnden).

Överläkare och föreståndare (21).

Gentz, C. M. A. (förordn. t. o. m. ^{31/5} 1949), föreståndare; mottagningstid: 11—13.

Läkare (19).

Lindvall, A. H.

E. o. läkare (XIX).

Naucclér, R.; **Erlandsson**, S. G. G.; **Wallén**, H. F.; två vakanta.

Extra läkare (6,480 kr.).

Nordenfors, B. G.

E. o. röntgenläkare (XXI)

(tjänsten gemensam med Epidemijukhuset).

Jäderholm, K. B.

E. o. förste underläkare (XXI).

Neumüller, H. E.; en vakant.

Läkare vid barnpolikliniken (2,280 kr.).

Gunther, J. G. A.; **Jacobsohn**, G. L.

Förste kammarskrivare

(7,080 kr.).

Korsner, K. M. H.

E. o. expeditionsvakt (VI).

Magnusson, C. L.

Sex dispensärassistenter (9), en *e. o. dispensärassistent* (IX), en *extra dispensärassistent* (4,476 kr.), en *röntgensköterska* (7), två *e. o. byråsköterskor* (VI), en *extra byråsköterska* (4,296 kr.), en *e. o. kontorskrivare* (IX), ett *e. o. första kontorsbiträde* (VII), ett *e. o. kontorsbiträde* (V), ett *extra kontorsbiträde* (2,400 kr.), tre *extra skrivbiträden* (2,160 kr.), ett *e. o. laboratoriebiträde* (VI), ett *extra kontorsbiträde å röntgenavdelningen* (2,400 kr.), tre *städerskor* (2,144—1,659 kr.).

Orhems barnkoloni.

Orhems gård, Stockholm 20; t. Södertörns villastad 213.

För tuberkuloshotade barn har tuberkulosbyrån anordnat en barnkoloni vid Orhems gård i Enskede församling med plats för 22 barn vintertid och 30 barn sommartid.

E. o. föreståndarinna (2-kl.) (VII).

Johansson, V. M. M. (Greta).

En *kokerska* (1 d), ett *köksbiträde* (1 b), fyra *sköterskebiträden* (1 b).

Anstalter för cyanvätebehandling.

För norra stadsdelarna: anstalten vid Ropsten, Värtan; t. 61 00 35.

För södra stadsdelarna: anstalten vid Lignagatan (väster om vårdhemmet Högalid), Sv.; t. 41 05 80 (tills vidare stängd); anstalten vid Nürnbergsfastigheterna, Högbergsgatan 73, 1 tr., Sö.; t. 40 02 12.

Anstalterna hållas öppna kl. 9—16.

Hälsovårdsnämndens anstalter för cyanvätebehandling mottaga möbler m. m. för gasbehandling mot ohyra. Vid anstalten vid Ropsten kan även verkställas viss behandling, som enligt gällande karantänskungörelse skall kunna verkställas vid karantänsstation i Stockholm.

På begäran av allmänheten verkställes av hälsovårdsnämnden undersökning av bostäder och bohav med avseende å förekomst av väggohyra, varvid intyg om undersökningens resultat utfärdas. Undersökning rekvideras hos cyanväteanstaltens föreståndare å hälsovårdsnämndens expedition vardagar (utom lördagar) 14—16, lördagar 12—14; t. »hälsovårdsnämnden».

Författningar. Taxa för cyanvätebehandling av möbler, kläder o. dyl., fastställd av hälsovårdsnämnden 11 juni 1935, med tillägg 9 febr. 1937 och 13 dec. 1938. Taxa för undersökning med avseende å förekomst av väggohyra, fastställd av hälsovårdsnämnden 9 febr. 1937.

Stat år 1943. Utgifter: driftbudgeten 42,455 kr.; inkomster: driftbudgeten 6,500 kr.

Föreståndare.

Lindahl, C. J.; mottagning: Vasagatan 6, C., 14—16 (lördagar 13—14).

Karantänsstallarna.

F. d. järnvågen å Djurgården, Ö.

Enligt gällande bestämmelser får införsel sjöledes från utrikes ort av nötboskap och andra kreatur icke ske annorstädes än i de städer, som ha för djuren inrättade karantänslokaler. Staden har i anledning härav inrättat ett karantänsstall å Djurgården (inom f. d. järnvågen) med plats för tolv större djur.

Huvudstadens karantänsanstalter för kreatur stå enligt stadsfullmäktiges beslut den 16 september 1898 under hälsovårdsnämndens överinseende och förvaltning.

Reglemente. Hälsovårdsnämndens ordningsregler för karantänsanstalter för sjöledes från utrikes ort införda djur 14 sept. 1921, med ändr. 24 nov. 1936.

Stat år 1943. Utgifter: driftbudgeten 1,000 kr.

Avlöningar m. m. Djurimportörerna betala efter av hälsovårdsnämnden fastställd taxa.

Karantänsveterinär.

Larsson, R., förste stadsveterinär.

Karantänsveterinärssuppleant.

Vakant, tf. Plazikowski, U. E. M., tf. andre stadsveterinär.

En karantänsvakt samt tillfällig arbetskraft.

Stadens ympningsväsen.

Grundvalen för stadens nuvarande ympningsväsen bildar lagen den 2 juni 1916, som stadgar, att till förekommande av smittkoppor varje barn skall skyddskoppypmas, senast under det kalenderår, då det fyller sex år. I vissa fall kan dock undantagen från ympningsplikt medgivas.

Staden är f. n. indelad i tio ympningsdistrikt. För vart och ett av dessa är anställd en (undantagsvis två) ympare (i regel vederbörande stadsdistriktsläkare), som under den blidare årstiden en gång i veckan på av hälsovårdsnämnden upplåtna lokaler i de skilda stadsdelarna går allmänheten till handa med kostnadsfri skyddskoppypmpning. Ympare skall göra anteckning om varje av honom utförd ympning i en ympningsjournal. Utdrag av denna journal skall enligt lagen före den 10 januari varje år för näst föregående år insändas till vederbörande pastorsämbete för anteckningar i församlingsboken. Enligt medicinalstyrelsens medgivande insändas emellertid i Stockholm samtliga utdragen enligt särskilda formulär till förste stadsläkaren och överlämnas sedermera till mantalskontoret för anteckning i folkregistret.

Ympare förordnas av hälsovårdsnämnden och erhåller ersättning av statsmedel.

Offentlig vaccination förrättas under tiden 5 maj—15 juni och 1—30 september å nedan angivna lokaler och tider. Ympning sker å andra tider vid de mottagningar vederbörande läkare i förekommande fall håller i egenskap av stadsdistriktsläkare (se sid. 207) ävensom under hela året å polikliniken Kornhamnstorg 4, 3 tr., torsdagar 16—16,30 samt å barnavårdscentralerna av läkarna vid dessa (se sid. 285).

Författningar. Lag 2 juni 1916 ang. skyddskoppypmpning, med ändr. K. instruktion 24 nov. 1916 för de i lagen om skyddskoppypmpning avsedda ympare och besiktningsförrättare, med ändr. K. kung. 24 nov. 1916 ang. ersättning av statsmedel för skyddskoppypmpning.

Ympare.

(Betr. mottagning å polikliniken vid Kornhamnstorg se texten ovan.)

1:a ympningsdistriktet

(omfattande Klara, Jakobs och Adolf Fredriks församlingar).

Malmström, F. K. B., e. o. bitr. sundhetsinspektör; mottagning: hälsovårdsnämnden, Vasagatan 6, tisdagar 16—16,30.

2:a ympningsdistriktet

(omfattande Johannes, Gustav Vasa och Matteus församlingar).

Magnusson, A. B. F., stadsdistriktsläkare; mottagning: Norrtulls sjukhus: barnpolikliniken, Norrtullsgatan 14, torsdagar 14—14,30.

3:e ympningsdistriktet

(omfattande Engelbrekts, Hedvig Eleonora och Oscars församlingar).

Floom, J. A., stadsdistriktsläkare; mottagning: polikliniken, Jungfrugatan 27, onsdagar 14—14,30.

4:e ympningsdistriktet

(omfattande Nikolai, Katarina och Maria Magdalena församlingar).

Malmström, F. K. B., e. o. bitr. sundhetsinspektör; mottagning: polikliniken Kornhamnstorg 4, 2 tr., torsdagar 16—16,30.

5:e ympningsdistriktet

(omfattande Kungsholms och St Görans församlingar samt Stora och Lilla Essingen).

Mannheimer, E., docent; mottagning: polikliniken å Kronprinsessan Lovisas vårdanstalt för sjuka barn, Polhemsgatan 30, fredagar 16—17.

6:e ympningsdistriktet

(omfattande Högalids församling samt stadsdelarna Liljeholmen, Aspudden och Mälarhöjden i Brännkyrka församling).

Hulting, C. G., stadsdistriktsläkare; mottagning: Mjölkdroppens lokal, Högalids församlingshus, onsdagar 14,30—15.

7:e ympningsdistriktet

(omfattande Enskede församling).

Ericsson, V. A., stadsdistriktsläkare; mottagning: Enskede östra skola, läkarrummet, fredagar 13—13,30.

8:e ympningsdistriktet

(omfattande Brännkyrka församling med undantag av stadsdelarna Liljeholmen, Aspudden och Mälarhöjden).

Malmgren, G. W. K., stadsdistriktsläkare; mottagning: posthuset, 1 tr., Älvsjö, fredagar 11—12.

9:e ympningsdistriktet

(omfattande Sofia och Katarina församlingar).

Åkerberg, C. L. K., stadsdistriktsläkare; mottagning: arbetstugans lokal, Nytorpgatan 40, torsdagar 13—13,30.

Svedenius, C. G., tf. överläkare, stadsfullm.; mottagning för späda barn: Mjölkdroppens lokal, Nytorpgatan 44, onsdagar och fredagar 10—11.

10:e ympningsdistriktet

(omfattande Bromma församling med undantag av Stora och Lilla Essingen).

Sylvan, H. O. K., prakt. läkare; mottagning: Alviks skola, torsdagar 16—17.

Karantänsstationen.

Anmälningar angående besiktning m. m. göras å hälsovårdsnämndens expedition, Vasagatan 6, C.; t. hälsovårdsnämnden.

Enligt k. karantänskungörelsen den 4 maj 1934 skall fartyg, som från utrikes ort ankommer till riket och på grund av beröring med område, vilket förklarats smittat av pest, kolera, fläckfeber eller smittkoppor, eller av annan anledning medför risk för sådan sjukdoms införande i riket, jämte passagerare, besättning och last underkastas besiktning, isolering m. m. å karantänsstation. Karantänsstationer skola vara anordnade i vissa hamnstäder, bland dem Stockholm. I enlighet med förslag av hälsovårdsnämnden har medicinalstyrelsen föreskrivit, att karantänsstation skall vara förlagd till plats i Värtahamnen strax söder om Lidingöbron. Platsen utmärkes med gulmålad boj. Karantänsläkare (samt ställföreträdare) förordnas av medicinalstyrelsen. I stad skall särskild byrå vara anordnad för mottagande av anmälningar angående besiktning och efterbesiktning.

Författningar. K. karantänskungörelse 4 maj 1934, med ändr. 4 juni 1937 och 31 aug. 1938. Medicinalstyrelsens instruktion 18 juni 1934 för besiktningsmän, som omförmälas i karantänskungörelsen 4 maj 1934. Medicinalstyrelsens instruktion 23 juni 1934 för läkare vid karantänsstation. K. kung. 4 maj 1934 om rättutrotning å fartyg, med ändr. 4 juni 1937 och 22 sept. 1939.

Karantänsläkare.

Rietz, A. E., förste stadsläkare.

Ställföreträdande karantänsläkare.

Ströman, R. A., sundhetsinspektör.

HN

Desinfektionsanstalten.

*Epidemisjukhuset, Valkhallavägen, nära Roslagsgatan, uppfartsväg från Inge-
marsgatan, Va.; t. 23 54 20 (växel); ex-
peditionstid: 8—17.*

Å anstalten desinfekteras i ugn gång- och
sängkläder från allmänna inrättningar och från
enskilda personer. Desinfektioner och transpor-
ter av persedlar äro kostnadsfria, då de företagas
vid tuberkulos och i enlighet med bestämmelserna
i epidemilagen. Eljest erlägges avgift enligt
fastställd taxa.

Beträffande desinfektion i bostäder se nedan
under hälsovårdsinspektionen (sid. 210).

Stat år 1943. Inkomster: driftbudgeten
600 kr.

Utrotandet av råttor.

*Hälsovårdsinspektionen, Vasagatan 6, C.;
t. »hälsovårdsnämnden»; expeditionstid:
8—17 (lördagar 8—15).*

[Klagomål ang. råttor lämpligen 15—16
(lördagar 13—14). Utlämnning av rättgift
9—12.]

Sedan långt tillbaka hava hälsovårdsmy-
ndigheterna i huvudstaden vidtagit åtgärder av
olika slag i syfte att motverka smittospridning
och skadegörelse genom råttor. F. n. har ett
årsanslag på 24,000 kr. ställts till hälsovårds-
nämndens förfogande för åtgärder till utrotande
av dessa djur. Anslaget användes till systema-
tisk utläggning av rättgift. De fastighetsägare
och övriga personer inom staden, vilka önska
inköpa rättgift, kunna erhålla sådant hos hälso-
vårdsinspektionen till självkostnadspris.

Genom ändring i hälsovårdsstadgan den 30
maj 1930 äger hälsovårdsnämnd, i den mån så
anses av behovet påkallat, meddela föreskrift om
vidtagande av erforderliga åtgärder för utrotande
av råttor och möss.

Stat år 1943. Utgifter: driftbudgeten
24,000 kr.; inkomster: driftbudgeten 5,000 kr.

Stockholms stads flyghamnsstyrelse.

Flyghamnsstyrelsen.

Postadress: Stockholm 2.

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

Stadsfullmäktige beslöt den 21 maj 1928 att uppdraga åt en särskild styrelse, benämnd *Stockholms stads flyghamnsstyrelse*, att handhåva förvaltningen av stadens flyghamn och andra flygplatser samt handlägga övriga frågor rörande trafikflygningen. Erforderliga anslag uppfördes på hamnstyrelsens stat. Den 19 oktober 1936 beslöt stadsfullmäktige, att flyghamnsstyrelsen skulle ombildas till en självständig förvaltningsnämnd. Som sådan trädde den i verksamhet den 1 januari 1937.

Flyghamnsstyrelsen handhar förvaltningen av stadens flygplatser, i den mån de icke tillhöra annan myndighets förvaltning, samt handlägger i övrigt lufttrafiken berörande frågor, vilkas vård av stadskollegiet överlämnas åt styrelsen.

Styrelsen består av, förutom ordförande, som utses av stadskollegiet bland borgarråden, sex andra ledamöter, valda för två år, av vilka fem utses av stadsfullmäktige och en av Stockholms stads hamnstyrelse. För ledamöter, utsedda av stadsfullmäktige, välja fullmäktige fem suppleanter; för ledamot, vald av hamnstyrelsen, tillsättes i enahanda ordning suppleant. Flyghamnsstyrelsen utser vid början av varje tjänstgöringsår inom sig en vice ordförande.

Angående flygplatserna se vidare nedan.

Instruktion. Instruktion för Stockholms stads flyghamnsstyrelse, fastställd av ÖA 20 nov. 1940 (Kf 1940: nr 63).

Stat år 1943. Utgifter: driftbudgeten 657,770 kr., kapitalbudgeten (inom linjen fört, år 1942 beviljat lånemedelsanslag 60,000 kr.); inkomster: driftbudgeten 279,756 kr.

Flyghamnsstyrelsens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Larsson, Yngve G. R., borgarråd, stadsfullm.; t. »stadshuset»; träffas i stadshuset alla vardagar 11–12.

Vice ordförande.

Örne, A. E., generaldirektör (som led. utsedd av stadsfullm.).

Övriga ledamöter.

Ahlén, Sven, ombudsman (utsedd av stadsfullm.).

*Greitz, K. B., redaktionschef (utsedd av stadsfullm.).

*Ljung, A. J. H., metallarbetare, stadsfullm. (utsedd av stadsfullm.).

*Styrman, G. A., verkst. direktör, stadsfullm. (utsedd av stadsfullm.).

Nyström, E. G. V., hamndirektör (utsedd av hamnstyrelsen).

Suppleanter.¹⁾

Apelqvist, K. A. S., redaktör (utsedd av stadsfullm.).

*Göransson, C. G. E., ombudsman (utsedd av stadsfullm.).

*Johrén, C. J., kontrollör (utsedd av stadsfullm.).

Lundin, K. W., byrådirektör (utsedd av stadsfullm.).

*Nilsson, O., direktör (utsedd av stadsfullm.).

Sundin, T. W., tullpackhusarbetare, stadsfullm. (utsedd av hamnstyrelsen).

Sekreterare.

Gottliebsson, N. E., gatusekreterare (se sid. 192).

Flyghamnsstyrelsens delegerade.

Flyghamnsstyrelsen äger enligt sin instruktion att mellan sina ledamöter fördela göromålen på sätt lämpligast synes, ävensom uppdraga åt en eller flera av sina ledamöter att såsom delegerade handhåva särskilda förvaltningsärenden.

¹⁾ Enligt flyghamnsstyrelsens beslut skola ledamöterna hrr Ahlén, Greitz, Ljung och Örne, vid förfall i första hand ersättas av suppleanterna hrr Apelqvist, Johrén, Nilsson och Göransson i nu nämnd ordning samt ledamoten hr Styrman av suppleanten hr Lundin.

FihS

I enlighet härmed har flyghamnsstyrelsen uppdragit åt två delegerade att å styrelsens vägnar handlägga löpande förvaltningsärenden och frågor av brådskande natur, som icke tåla uppskov, med skyldighet för delegerade att för styrelsen anmäla med stöd av detta uppdrag fattade beslut.

Delegerade.

Larsson, Yngve G. R.; Nyström, E. G. V.

Revisorer.

Gemensamma för gatunämnden m. fl. (se sid. 192).

Flygplatsförvaltningen.

Landflygplatsen Bromma; postadress: Stockholm 40; t. 28 25 60 (växel).

Förvaltningen av de under flyghamnsstyrelsen lydande flygplatserna, sjöflygplatsen Lindarängen och landflygplatsen Bromma har t. o. m. 1937 varit ordnad så, att sjöflygplatsen förvalts av styrelsen direkt, medan landflygplatsen Bromma förvalts av ab. Aerotransport enligt ett mellan styrelsen och bolaget härom träffat avtal. Fr. o. m. år 1938 ombesörjes emellertid förvaltningen av samtliga stadens flygplatser av styrelsen.

Chef för flygplatsförvaltningen är flygplatschefen.

Flygplatschefen är inför flyghamnsstyrelsen ansvarig för fullgörande av de uppgifter, som enligt gällande föreskrifter åligga den kommunala flygplatsförvaltningen i Stockholm. Flygplatschefen har sålunda att bereda och för flyghamnsstyrelsen föredraga ärenden rörande förvaltningen av stadens flygplatser samt med bistånd av övrig personal på flygplatserna övervaka, att den ekonomiska förvaltningen ombesörjes på ett tillfredsställande sätt.

Med hänsyn till flygsäkerheten skall flygplatschefen tillse, att flygplatserna med tillhörande utrustningar städs befinnas sig i funktionsdugligt skick.

Från och med den 1 juli 1939 har väg- och vattenbyggnadsstyrelsen övertagit all flygsäkerhetstjänst inom landet, varigenom de vid landflygplatsen Bromma anställda flygledarna övergått i statlig tjänst. För denna flygsäkerhetstjänst liksom för de statliga radio- och väderleksstationerna tillhandahåller staden lokaler jämte uppvärmning, städning och belysning.

Flygplatschef (XXI).

Florman, B., ingenjör; t. 28 25 60; mottagnings-tid: 10—11.

En *extra förste kontorsskrivare* (5,076 kr.), en *extra fältmästare* (3,780 kr.), ett *extra kontorsbiträde* (2,400 kr.).

Flygplatser.**Sjöflygplatsen Lindarängen.**

Postadress: Stockholm Ö.; t. 62 40 94.

Sedan all reguljär flygtrafik numera överflyttats till landflygplatsen Bromma begagnas sjöflygplatsen Lindarängen endast för ambulans-, skol- och privatflygning, huvudsakligen förlagd till sommarhalvåret.

Författningar. Taxa å avgifter vid Stockholms stads landflygplats vid Bromma och sjöflygplats vid Lindarängen, fastställd av k. m:t 21 mars 1940. K. m:ts resolution 28 juni 1941 ang. kristidstillägg å taxorna för landflygplatsen Bromma och sjöflygplatsen Lindarängen.

Personal.

En *flygplatsarbetare*.

Landflygplatsen Bromma.

Postadress: Stockholm 40; t. 28 25 60 (växel).

Landflygplatsen Bromma öppnades för allmän trafik den 23 maj 1936, och därmed vann Stockholm (via luftfartsleden Stockholm—Malmö) anknytning till det europeiska lufttrafiknätet.

På grund av det internationella läget har den reguljära flygtrafiken under år 1942 endast bedrivits i begränsad omfattning. Densamma har huvudsakligen representerats av flyglinjer till Finland och Tyskland. Härjämte har tidvis linjen Stockholm—Visby trafikerats.

Vid flygplatsen finnes en med bidrag av staten anordnad meteorologisk station, från vilken för luftfarten avsedda väderleksrapporter utsändas. Stationen förestås av en med statsmedel avlönad meteorolog.

Författningar. Väg- och vattenbyggnadsstyrelsens godkännande av flygplatsen 16 jan. 1937. Taxa å avgifter vid Stockholms stads landflygplats vid Bromma och sjöflygplats vid Lindarängen, fastställd av k. m:t 21 mars 1940. K. m:ts resolution 28 juni 1941 ang. kristidstillägg å taxorna för landflygplatsen Bromma och sjöflygplatsen Lindarängen.

Personal.

Se ovan. Dessutom finnas å flygplatsen anställda *elektriker*, *fältarbetare* och *flygplatsvakter*.

Landflygplatsen Skarpnäck.*Postadress: Stockholm 40; t. 28 25 60
(växel).*

Denna flygplats har byggts under år 1940 i arbetslöshetskommitténs regi under ledning av en särskild arbetsdelegation med representanter för flyghamnsstyrelsen och arbetslöshetskommittén. Flygplatsen har kostat i runt tal 1,200,000 kr. Av detta belopp har staten enligt k. m:s beslut den 10 november 1939 bidragit med 60 procent eller 720,000 kr. Stadens kostnad har varit 480,000 kr., varjämte staden tillhandahållit all mark. Arbetena hava avslutats under oktober månad 1940. Flygfältet är försett med tre stycken 30 meter breda asfalterade startbanor med längder från 600 till 735 meter.

Personal.*En fårskötare.***Landflygplatsen Skå-Edeby.***Postadress: Stockholm 40; t. 28 25 60
(växel).*

Stadsfullmäktige beslöt den 19 februari 1940 att för framtida behov av mark för flygändamål inköpa egendomen Skå-Edeby på Svartsjölandet i Stockholms län för 495,000 kr. med tillträde den 14 mars 1945. Sedermera har träffats ny överenskommelse, av stadsfullmäktige godkänd den 17 juni 1940, enligt vilken tillträdesdagen ändrades till den 1 juli 1940. I anslutning härtil har mellan staden och staten träffats avtal angående anordnande av flygfält vid Skå-Edeby, vilket av stadsfullmäktige godkänds den 17 mars 1941. Flygfältet beräknas draga en kostnad av 1,600,000 kr., varav staden skall bidraga med 40 % eller 640,000 kr., vilket belopp stadsfullmäktige ställt till flyghamnsstyrelsens förfogande. Arbetet med flygfältets iordningställande påbörjades i juni 1941 och har i stort sett avslutats under hösten 1942.

Ingen fast anställd personal finnes.